

Kirke- valget 2023

Publisert 23. januar 2023
Andre utgave

Valghåndbok 2

Valg til bispedømmeråd
og Kirkemøtet

Velkommen til valgåndboken 2023!

Alt du trenger å vite om valget – både forberedelse og gjennomføring – skal du enkelt kunne finne her.

Demokrati er viktig i Den norske kirke. Vi skal være organisert i samsvar med demokratiske prinsipper og verdier. Den viktigste arenaen for dette er kirkevalgene.

For å sikre demokratiet i Den norske kirke, er det viktig å ha en profesjonell gjennomføring av valget. Valgfunksjonærer skal få nødvendig opplæring, slik at vi sikrer kvaliteten på både forberedelser og gjennomføring.

Mye er kjent for mange av dere når valget skal gjennomføres. De fleste regler og ordninger er som før. Men for første gang vil det være mulig å forhåndsstemme digitalt fra 10. august på kirkevalget.no. Det vil også være en nasjonal forhåndsstemmedag i fysiske valglokaler 31. august. I år vil Kirkerådet ikke sende ut valgkort. I stedet blir kirkevalgkampanjen forsterket både digitalt, på papir og i det offentlige rom. Målet med dette er å styrke oppmerksomheten om kirkevalget og øke valgdeltakelsen.

Innsatsen til både ansatte og frivillige over hele landet er helt nødvendig for å sikre tilgjengelighet og kvalitet i valggjennomføringen. Takk for at du bidrar i denne jobben!

Med ønsker om god forberedelse og gjennomføring av kirkevalget 2023.

Oslo, januar 2023

Ingrid Vad Nilsen, direktør i Kirkerådet

Brukerveileder for den digitale valghåndboken

Hvordan finner jeg frem?

Nedlastning

1. Velg ønsket bok og åpne den.
Trykk «last ned» hvis du trenger å ha den på PC-en.

2. Åpne filen i nedlastninger-mappen på PC-en din.

Navigasjon

Pilene øverst til høyre tar deg frem og tilbake. Huset tar deg tilbake til innholdsfortegnelsen. Den er klikkbar og leder deg til valgt kapittel.

Menyen til venstre er satt sammen av lenker – klikk på kapittelet du ønsker å lese. På første side av hvert kapittel ligger en meny med alle underkapitler. Dette er også lenker – de tar deg frem og tilbake i valgt kapittel.

Ordsøk

Når du har lastet ned valghåndboken kan du søke etter ord i hele dokumentet, som en indeks:

1. Åpne PDF-filen.
2. På tastaturet, klikk Ctrl eller Command+f.
3. Skriv inn ordet/setningen du leter etter og klikk på «neste». Bla frem og tilbake for å se alle stedene ordet blir nevnt.

Lenker

Alle klikkbare lenker er understreket og markert med grønn, som dette: klikkher.no. Disse leder deg til delkapitler, samt eksterne lenker til skjemaer og kirkens nettside.

Etter å ha trykket på en referanse til et annet kapittel i boka du leser, kan du komme deg tilbake til siden du var på ved å skrive inn sidetall i feltet øverst og trykke Enter på tastaturet.

31 / 136

Valghåndbok 1, 3 og 4

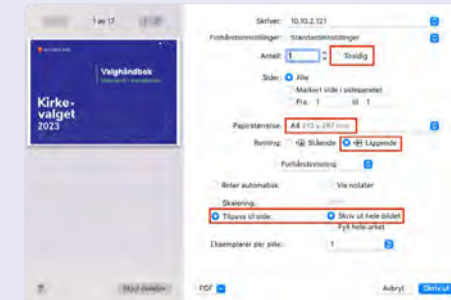
Du finner alle valghåndbøker for 2023 på ressursbanken.no/kirkevalg.

Knappene fungerer på samme måte som lenkene. valghåndbok 1

Hvordan skriver jeg ut boken?

Hele valghåndboken

1. Last ned boken og åpne filen. i nedlastninger-mappen på PC-en din.
2. Velg Fil > Skriv ut.
3. I vinduet som kommer opp, velg **sidene du vil printe, A4 liggende og tilpass til side**. Pass på at **tosidig** ikke er huket av.
4. Skriv ut.

Utvalgte sider, for eksempel sjekklister

Dersom du kun vil skrive ut noen sider, følg steg 1–3 ovenfor. Tast så inn sidetallene du ønsker å skrive ut i feltet «Sider» og skriv ut:

Til info

Valghåndboken er skrevet delvis på bokmål og delvis på nynorsk. Skjema på begge skriftspråk finnes i ressursbanken.no/kirkevalg. Gjennom valghåndboken lenkes det til skjema som samsvarer med kapittelets skriftspråk.

Valgreglene kan åpnes og leses på nett: Kirkevalgreglene.

Innhold

1

1. Innledning

Denne boken bygger på valgåndbok 1. Det anbefales å lese innledningskapittelet i den før man leser denne boken.

1.1 Om valgåndboken

Denne boken må leses i sammenheng med valgåndbok 1 og er ikke en fullstendig veiledning på egen hånd. Kapittelinnstillingen er den samme som i valgåndbok 1.

Valgåndboken er et oppslagsverk. Formålet er å bidra til at valget blir gjennomført i samsvar med regelverket og gi bispedømmeråd, valgråd og nominasjonskomiteer mv. informasjon om deres ansvar og oppgaver.

Kapittel 8 omhandler valg av prest og lek kirkelig tilsatt. Regler om stemmerett og valgbarhet for valg av prest og lek kirkelig tilsatt er omtalt i kapittel 4. Regler om prøving av stemmegivninger og stemmesedler ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt er omtalt i kapittel 9.

En del av veiledningene i valgåndboken bygger på tilsvarende veiledninger i Kommunal- og moderniseringsdepartementets [valgåndbok](#).

Valgåndboken er utarbeidet av rådgiver Lita Breitenberg, seniorrådgiver Margit Aas Onstein, nestleder i juridisk avdeling Andreas Henriksen Aarflot, produkteier medlemsregisteret Anders Backer-Grøndal Eide og seniorrådgiver Siv Thompson.

1.2 Om kirkelige valgeregler

Kirkemøtet vedtok i 2022 nye regler for gjennomføringen av kirkevalget, [forskrift 26. september 2022 nr. 1697 om regler for valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet \(kirkevalgreglene\)](#).

Les mer om disse i [valgåndbok 1](#).

Det finnes også egne regelverk for særskilte valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet:

- [Forskrift 14. november 2021 nr. 3260 om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet](#)
- [Forskrift 26. september 2022 nr. 1684 om valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet](#)
- [Forskrift 26. september 2022 nr. 1685 om val av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet](#)
- [Forskrift 26. september 2022 nr. 1699 om Samisk kirkelig valg møte](#)

1.3 Om valgmodulen

Gjennomføringen av kirkevalget krever at mye informasjon registreres elektronisk. Det er også behov for tilgang til medlemsinformasjon. Det er derfor utviklet et nettbasert verktøy – [valgmodulen](#) – som en modul i Den norske kirkes medlemsregister.

For å kunne logge inn i medlemsregisteret må man være registrert som bruker.

Brukerkonto og -roller tildeles på bispedømmenivå av en som har administratorrettigheter for bispedømmet. Det anbefales at hvert bispedømmekontor har en «lokal administrator» for bispedømmet. Hvis dette ikke finnes,

er det medlemsregistrerteamet i Kirkerådet som må tildele brukerkonto og -roller. Rollen som «valgbehandler» gir de nødvendige rettigheter man trenger for å registrere informasjon om valget.

1.4 Nytt ved kirkevalget 2023

31. mars kl. 12.00 er ny felles frist for innlevering av alle lister.

Valg av prest og lek kirkelig tilsatt gjennomføres som digitalt valg. Det blir ikke anledning til å avgi papirstemme ved disse valgene.

Det åpnes for at valg av nominasjonskomiteer kan skje i digitalt møte.

Det er gjort noen justeringer i regler for arbeidet til nominasjonskomiteen for valg av leke og Nominasjonskomiteens liste. Les om dette i punkt 5.4 i [valgåndbok 1](#).

Det har kommet en endring i antall varamedlemmer ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet ved forholdstallsvalg. Les mer i punkt [9.6.2.2](#).

Det vil være adgang til å stille felleslister for nomineringsgrupper, ut fra de generelle kravene til listeforslag. Les mer i punkt [5.3.3](#).

1.5 Tid og sted for valg

Valgdagen er mandag 11. september 2023.

Forhåndsstemming på papir skjer fra 10. august til fredag 8. september. Digital forhåndsstemming skjer fra 10. august til onsdag 6. september.

Valg av prest og lek kirkelig tilsatt skjer digitalt i perioden for digital forhåndsstemming fra 10. august til 6. september.

1.6 Ulike valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Det skal velges medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet gjennom ulike valg.

Sju leke medlemmer velges av alle medlemmer i Den norske kirke med stemmerett. Der det ikke er presisert annet er det dette valget valghåndbok 2 omtaler.

En prest og en lek kirkelig tilsatt velges blant prestene og de lek kirkelige tilsatte. Disse valgene er hovedsakelig omtalt i kapittel 8. Stemmerett og valgbarhet er omtalt i kapittel 4. Regler om prøving av stemmegivninger og stemmesedler ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt er omtalt i kapittel 9.

Det blir valgt en representant fra døvemenighetene til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet. Dette er omtalt i valghåndbok 3.

1.6.1 Valg av samiske representanter til bispedømmeråd og Kirkemøtet

1.6.1.1 Innledning

I de tre nordligste bispedømmene er det en samisk representant: sørsamisk i Nidaros bispedømme, lulesamisk i Sør-Hålogaland bispedømme og nordsamisk i Nord-Hålogaland bispedømme. Valg av samiske representanter til Nord-Hålogaland og Sør-Hålogaland bispedømmeråd skjer på Samisk kirkelig valg møte. Valg av samisk representant til Nidaros bispedømmeråd skjer av Saemien Åålmege medlemmer ved digitalt valg og postvalg. Les mer om valg av sørsamisk representant i valghåndbok 4.

1.6.1.2 Samisk kirkelig valg møte

Samisk kirkelig valg møte skal velge samiske representanter til Nord- og Sør-Hålogaland bispedømmer.

Samisk kirkelig valg møte er regulert i forskrift om Samisk kirkelig valg møte. Det er et representativt organ for samisk kirkeliv i Den norske kirke som skal bidra til å verne og fremme samisk kirkeliv. Samisk kirkelig valg møte holdes fra 27. til 29. oktober 2023 i Tromsø.

Møtet velger en nordsamisk representant med to vararepresentanter til Nord- Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet og en lulesamisk representant med to vararepresentanter til Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Samisk kirkelig valg møte fremmer også forslag til Kirkemøtet på fem medlemmer i Samisk kirkeråd. Samisk kirkelig valg møte kan også uttale seg når kirkelig myndighet ber om det eller når valg møtet av eget tiltak ønsker å uttale seg.

Samisk kirkeråd administrerer Samisk kirkelig valg møte.

Nominasjon

Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Sør-Hålogaland bispedømmeråd skal i god tid året før valget finne sted sende en oppfordring til samtlige menighetsråd om å komme med forslag på henholdsvis nordsamiske kandidater og lulesamiske kandidater til bispedømmerådet.

Valg møtets nominasjonskomité legger på bakgrunn av innkomne forslag frem fem kandidater til nordsamisk representant til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og fem kandidater til lulesamisk representant til Sør-Hålogaland bispedømmeråd. Kandidatene skal presenteres i alfabetisk rekkefølge. Valg møtets delegater fra det språkområdet kandidaten skal representere kan fremme forslag på andre kandidater i møtet.

Valg

Valg møtets delegater fra nordsamisk språkområde velger med alminnelig flertall nordsamisk representant og to nordsamiske vararepresentanter til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Valg møtets delegater fra lulesamisk språkområde velger med alminnelig flertall lulesamisk representant og to lulesamiske vararepresentanter til Sør-Hålogaland bispedømmeråd og Kirkemøtet.

2

2. Valgorganene og delegering

2.1 Valgorganene

Kirkevalgreglens bestemmelser om valgstyre, stemmestyre, valgrådet i bispedømmet, bispedømmerådet, internettvalgstyret og Kirkerådet fremgår av reglens kapittel 4. Les mer om valgorganer i soknet i valgåndbok 1.

2.1.1 Valgrådet i bispedømmet

I henhold til kirkevalgreglene § 4-3 har valgrådet i bispedømmet ansvar for å styre valget av medlemmer til bispedømmerådet og Kirkemøtet. Valgrådet oppnevnes av bispedømmerådet, som bør tilstrebe god aldersfordeling, lik kjønnsfordeling og kirkepolitisk bredde blant medlemmene.

Det er ikke regler som utelukker medlemmer i valgrådet fra selv å stille som listekandidat ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet. Det er imidlertid viktig at en listekandidat som sitter i valgrådet, er bevisst sin rolle i valgrådet, ettersom valgrådet skal være en tverrkirkepolitisk upartisk instans som sikrer frie valg.

I konkrete saker vil det være nødvendig å vurdere medlemmets habilitet i valgrådet. Dette må vurderes konkret i den enkelte sak i henhold til reglene i forvaltningsloven.

2.1.2 Bispedømmerådet

Bispedømmerådet er klageinstans ved klager over forberedelse og gjennomføring av valg til menighetsrådet. Bispedømmerådet kan etter søknad innvilge dispensasjon fra kravene til tid og sted for stemmegivningen dersom valggjennomføringen i et sokn ikke uten uforholdsmessige vanskeligheter kan oppfylle kravene.

2.1.3 Internettvalgstyret

Internettvalgstyret er et nasjonalt valgorgan som skal påse at internettstemmegivningen og opptelling av internettstemmene ved kirkelige valg som gjennomføres digitalt, skjer i henhold til regelverket. Internettvalgstyret er oppnevnt av Kirkerådet.

2.1.4 Kirkerådet

Kirkerådet er regelforvalter for kirkevalgreglene og gir generell veiledning om hvordan disse reglene skal forstås. Kirkerådet avgjør i henhold til kirkevalgreglene §§ 2-3 og 3-3 tvilstilfeller om stemmerett og valgbarhet. Kirkerådet gjør vedtak om registrering, jf. §§ 6-3, og gir støtte i form av intensjonsstøtte og listestøtte til registrerte nomineringsgrupper, jf. § 6-4. Kirkerådet er ansvarlig for manntallet. Kirkerådet er også klageinstans ved klager over forberedelse og gjennomføring av valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

2.1.5 Samisk kirkeråd

Samisk kirkeråd administrer samisk kirkelig valgmøte.

2.2 Saksbehandlingsregler for valgrådet i bispedømmet

Kirkerådet legger til grunn at forskrift 14. november 2021 nr. 3248 om formene for bispedømmerådets virksomhet vil være naturlig å anvende så langt det passer for saksbehandlingen i valgrådet i bispedømmet. For valgrådet i bispedømmet er det fastsatt i kirkevalgreglene at daglig leder i bispedømmerådet (stiftsdirektør) eller den vedkommende utpeker, er sekretær for valgrådet. For øvrig ligger det til bispedømmerådet i samråd med valgrådet å bestemme organiseringen av administrative valgoppgaver i bispedømmet.

2.3 Delegering av valgrådets myndighet

Kirkerådet legger til grunn at bestemmelsene om delegering av myndighet etter kirkeordningen § 25 første ledd skal anvendes for valgrådet. Dette innebærer at valgrådet kan gi lederen eller denne og minst to av rådets medlemmer (arbeidsutvalg) fullmakt til på saklig begrensede områder å treffe avgjørelse i saker som skulle ha vært avgjort av valgrådet. Avgjørelse som er truffet med hjemmel i slik fullmakt, skal refereres i første møte etter at avgjørelsen er truffet. Kirkerådet legger også til grunn at valgrådet kan delegerer enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning, til valgrådets sekretær.

Saker som er av ren praktisk art, vil sjelden være av prinsipiell betydning. Dette vil typisk være gjøremål som å komme med kunngjøringer, underrette kandidater og lignende. Prøving og godkjenning av kurante forhåndsstemmegivninger er ikke av prinsipiell betydning og kan også delegeres. Valgrådet kan imidlertid ikke overlate til lederen å utføre denne oppgaven alene. Lederen må gjøre det sammen med valgrådets sekretær eller en annen valgmedarbeider. God valgpraksis tilsier at det må være to personer til stede ved åpning av stemmegivninger.

Myndighet som typisk vil være av prinsipiell betydning og som dermed ikke kan delegeres, er for eksempel å treffe avgjørelser om listeforslag og om tilbakekalling av listeforslag skal godkjennes, samt forkasting av stemmegivninger.

Denne oppramsingen av eksempler på hva som er av prinsipiell og ikke prinsipiell art, er ikke uttømmende.

3

3. Kommunikasjon og opplæring

Hver liste er selv hovedansvarlig for informasjon om sin liste og sine kandidater. Valgrådet skal likevel utarbeide en felles presentasjon av kandidatene og listen(e). Presentasjonen av kandidatene skal inneholde de opplysninger som finnes på valglisten, jf. kirkevalgreglene § 7-1 (3) c, opplysninger om utdanning, yrke og verv i offentlig, kirkelig og organisasjonsmessig sammenheng. Kandidatene presenteres også med bilde. Valgrådet skal også se til at tillitsvalgt for hver liste får mulighet til å gi en kort presentasjon av listen som tas inn i den felles presentasjonen. Den felles presentasjonen skal kun inneholde de opplysningene som er regelfestet.

Kandidatpresentasjon for valg av prest og lek kirkelig tilsatt er omtalt i punkt [8.2.1](#).

Les om publisering av foreløpige tall fra digital forhåndsstemming i punkt [9.5.1](#) og publisering av valgoppgjør i punkt [8.5](#) (valg av prest og lek kirkelig tilsatt), [9.6.1](#) (valg av leke ved forholdstallsvalg) og [9.6.2](#) (valg av leke ved flertallsvalg).

Les om kommunikasjon og opplæring i valgåndbok 1.

4

4. Stemmerett og valgbarhet

4.1 Stemmerett

4.1.1 Stemmerett ved valg av menighetsråd og ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Stemmerettsreglene ved valg av menighetsråd og ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet er nærmere beskrevet i punkt 4.1.1 i valgåndbok 1.

4.1.2 Stemmerett ved valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Ved valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet har følgende personer stemmerett, jf. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-1:

Prest i Den norske kirke som

- er tilsatt i en fast ordnet kirkelig prestestilling,
- er medlem av Den norske kirke,
- er ordinert prest,
- har en stilling på minst 40 prosent.

Med **fast ordnet kirkelig prestestilling** menes en stilling som er organisert som en prestestilling, hvor det inngår i stillingens oppgaver å forrette gudstjenester og kirkelige handlinger. Dette gjelder blant annet institusjonsprester, sykehusprester, studentprester, feltprester og menighetsprester. Det samme gjelder vikarprester tilsatt i et vikariat på minst ett år. Prestevikarer og ordinerte prester som ikke er i ordnet prestestilling, faller utenom.

Ordinerte prester som jobber i en fast stilling som er organisert/definert som en prestestilling vil ha stemmerett, også om de jobber i kirkelige organisasjoner.

En lagsprest, ungdomsprest eller speiderprest ansatt i en kirkelig organisasjon tilknyttet Den norske kirke, som har som en del av stillingens oppgaver å forrette gudstjenester og kirkelige handlinger, vil regnes som prest etter denne bestemmelsen. Sykehusprester ved de diakonale institusjonene tilknyttet Den norske kirke er også omfattet av definisjonen. Det samme gjelder gateprester i Kirkens Bymisjon.

På bispedømmekontoret er det kun de ordinerte prestene som gjør tjeneste i en fast ordnet kirkelig **prestestilling**, som har stemmerett ved valg av prest. Eksempler på slike prestestillinger vil være **integreringsprest** eller **personalprest**. Ordinert prest som gjør tjeneste i en lek kirkelig stilling ved bispedømmekontoret, for eksempel som stiftsdirektør eller saksbehandler, vil ha stemmerett ved valg av lek kirkelig tilsatt.

Det er særskilt fastsatt at prest i Den norske kirke som er **generalsekretær** i en organisasjon tilknyttet Den norske kirke, også har stemmerett ved valg av prest. Dette er begrunnet i at vedkommende også vil ha gudstjenester og en type teologisk ansvar som gjør det vanskelig å adskille vedkommende fra en prest i prestestilling i samme organisasjon. Ettersom vedkommende i utgangspunktet ville falle utenfor definisjonen «ordnet kirkelig prestestilling», er dette særskilt fastsatt i bestemmelsen.

Det er et krav at presten må være medlem i Den norske kirke for å ha kirkelig stemmerett. Dersom en prest i Den norske kirke har fått dispensasjon fra medlemskapskravet etter kirkeordningen § 40, vil vedkommende ikke ha kirkelig stemmerett.

For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet for prester på valgdagen. Det er Kirkerådet, i samarbeid med bispedømmerådet, som har ansvaret for å utarbeide et manntall for prester. Les mer om manntall for prester i punkt [4.2.1](#).

Stemmeretten utøves i det bispedømmet den stemmeberettigede er tilsatt. Feltprestene utøver derfor stemmerett i det bispedømmet de er tilsatt. For døveprestene er det særskilt fastsatt at de har forslags- og stemmerett ved valg av prest til Oslo bispedømmeråd.

Ved permisjon på under ett år vil vedkommende fortsatt ha stemmerett som prest, men det vil være den som vikarierer i stillingen, som deltar i valget av nominasjonskomité og som har forslagsrett, dersom vedkommende for øvrig oppfyller kravene.

4.1.3 Stemmerett ved valg av lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Ved valg av lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet har følgende personer stemmerett, jf. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-2.

Tilsatt i Den norske kirke som

- er tilsatt av menighetsråd, fellesråd eller bispedømmeråd,
- er medlem av Den norske kirke,
- ikke har stemmerett som prest etter forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-1,
- har en stilling på minst 40 prosent.

For å utøve stemmeretten må velgeren være innført i manntallet for leke kirkelig tilsatte på valgdagen. Les mer om manntall for lek kirkelig tilsatte i punkt [4.2.1](#).

Stemmeretten utøves i det bispedømmet den stemmeberettigede er tilsatt. Lek kirkelig tilsatt i døveamenighetene har forslags- og stemmerett ved valg av lek kirkelig tilsatt til Oslo bispedømmeråd.

Ved permisjon på under ett år vil vedkommende fortsatt ha stemmerett som lek kirkelig tilsatt, men det vil være den som vikarierer i stillingen, som deltar i valget av nominasjonskomité og som har forslagsrett, dersom vedkommende for øvrig oppfyller kravene.

4.1.4 Avgjørelse av tvilstilfeller

Dersom det er tvil om en person har stemmerett eller hvor en person har stemmerett, avgjør Kirkerådet dette, jf. kirkevalgreglene § 2-3, og forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-6. Kirkerådet gir også generell veiledning om hvor de ulike kategorier har stemmerett. Les mer om stemmerett i et annet sokn i punkt 4.1.3 i valgåndbok 1. Dersom Kirkerådet skal avgjøre et konkret tvilstilfelle, er det viktig at dette blir presisert i henvendelsen til Kirkerådet og at det blir gitt utfyllende opplysninger om personen det gjelder. En avgjørelse av tvilstilfeller om stemmerett regnes som et enkeltvedtak i forvaltningslovens forstand og skal behandles i tråd med de saksbehandlingsregler som gjelder for enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven kapittel IV og V. Kirkerådets avgjørelser av tvilstilfeller kan ikke påklages, jf. kirkeordningen § 42 annet ledd. Se mer om dette i punkt 4.1.5 i valgåndbok 1.

4.2 Manntall

Det felles manntallet for valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet er nærmere beskrevet i punkt 4.2 i valgåndbok 1.

4.2.1 Manntall for prester og leke kirkelig tilsatte

Reglene for manntall for prester og leke kirkelig tilsatte står i forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-3.

Ved kirkevalget i 2023 er det innført at Kirkerådet, i samarbeid med bispedømmerådet, skal utarbeide egne manntall for henholdsvis prester og leke kirkelig tilsatte. Disse manntallene vil bli benyttet som utgangspunkt for et elektronisk manntall til bruk ved valgene av prest og lek kirkelig tilsatt. Forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-3 slår fast at Kirkerådet, i samarbeid med

bispedømmerådet, har ansvaret for å opprette og oppdatere manntallene for prester og leke kirkelig tilsatte på grunnlag av opplysninger fra bispedømmeråd og kirkelige fellesråd. Dette betyr at kirkelige fellesråd har en plikt til å gi Kirkerådet og/eller bispedømmerådet de opplysninger det trenger i forbindelse med opprettelsen og oppdateringen av manntallet.

Det er ansettelsesforhold den 1. juni i valgåret som avgjør om man er stemmeberettiget som prest, lek kirkelig tilsatt eller lek. Oppdateringer i manntallet etter 1. juni kan bare skje på bakgrunn av følgende forhold, jf. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt § 2-3, tredje og fjerde ledd:

- Krav om retting av feil, oppdaget feil eller klage.
- Ved dødsfall. Vedkommende strykes fra manntallet, med mindre vedkommende allerede har avgitt godkjent stemmegivning.

Prester og leke kirkelig tilsatte har, som ved tidligere valg, ikke stemmerett ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet, men har stemmerett ved valg av henholdsvis prester og leke kirkelig tilsatte. Det vil derfor også ved dette valget være en egen rubrikk i det felles manntallet for valg av menighetsråd og valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet der det er markert for om medlemmet er prest eller lek kirkelig tilsatt. Manntallene for prester og leke kirkelige tilsatte vil ligge i valgmodulen og danne grunnlag for markeringsfeltet i det felles manntallet. På denne måten sikrer man at ikke noen blir stående uten mulighet til å stemme eller med mulighet til å stemme både på prest/lek kirkelig tilsatt og på leke medlemmer.

Les om manntallskopier til nomineringsgrupper og andre i punkt 4.2.5 i valgåndbok 1.

4.3 Valgbarhet

4.3.1 Valgbarhet ved valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgbar som prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet er de som har stemmerett ved valg av prest og ikke er utelukket eller fritatt. Les om stemmerett ved valg av prest i punkt [4.1.2](#).

Utelukket fra valg som prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet er

- tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken,
- tilsatte i Kirkerådet.

Om en person skal utelukkes fra valg, avhenger av om vedkommende innehar stillingen når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon¹. Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt være valgbar, men det vil være varamedlemmet som fungerer som medlem i permisjonsperioden.

4.3.2 Valgbarhet ved valg av lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valgbar som lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet er de som har stemmerett som lek kirkelig tilsatt, som har fylt 18 år innen utgangen av valgåret og som ikke er utelukket eller fritatt. Les mer om stemmerett i punkt [4.1.3](#).

Utelukket fra valg som lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet er

- tilsatte ved bispedømmekontoret i en stilling på over 15 timer i uken,
- tilsatte i Kirkerådet.

Om en person skal utelukkes fra valg, avhenger av om vedkommende innehar stillingen når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon². Ved permisjon med varighet under ett år vil vedkommende fortsatt være valgbar, men det vil være varamedlemmet som fungerer som medlem i permisjonsperioden.

4.3.3 Felles bestemmelser om valgbarhet

Kirkerådet avgjør i tvilstilfeller om og hvor en person er valgbar.

4.3.4 Rett til å kreve fritak fra valg

Rett til å kreve seg fritatt for valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet har den som avgir skriftlig erklæring om at vedkommende ikke ønsker å stille til valg på den aktuelle valglisten. Slik erklæring må settes frem innen den frist bispedømmerådet setter (senest 15. april i valgåret), ellers tapes retten til å strykes fra listeforslaget. Den som unnlater å kreve seg fritatt fra å stå på liste, kan ikke nekte å motta valg, jf. kirkeordningen § 9 fjerde ledd, jf. kirkevalgreglene § 3-4.

Etter kirkeordningen er det bispedømmerådet som har i oppgave å fastsette en frist. Kirkerådet antar at det kan skje i praksis at det aktuelle rådet ikke har fastsatt en slik frist. For å sikre forutberegnelighet både for potensielle kandidater og valgmyndighetene, har Kirkemøtet fastsatt i kirkevalgreglene at fristen må settes senest til 15. april i valgåret. Hvis rådet ikke har fastsatt en annen frist, legger Kirkerådet da til grunn at retten til å strykes fra listeforslaget, tapes etter dette tidspunktet.

¹Kirkemøtet vedtok dette i reglene om valgbarhet for leke medlemmer i bispedømmeråd og Kirkemøtet i kirkevalgreglene § 3-2 (3). I forarbeidene til kirkevalgreglene la Kirkerådet til grunn at dette var en endring som skulle gjelde gjennomgående for alle regelssettene, men dette ble ikke endret i forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet. Siden det er motstrid mellom kirkevalgreglenes bestemmelse og den nevnte forskriftens bestemmelse, legger Kirkerådet til grunn Kirkemøtets siste vedtak som gjeldende.

²Se forrige fotnote.

5

5. Nominasjonskomiteer, nomineringsgrupper og listeforslag ved valg av leke medlemmer

5.1 Innledning

I dette kapitlet kan man lese om nominasjonskomiteer, nomineringsgrupper og listeforslag ved valg av leke medlemmer. Både ved valg til menighetsråd og ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet er det åpent for at andre stiller liste. En slik gruppe som stiller liste, kalles en nomineringsgruppe. En nomineringsgruppe kan formaliseres ved å søke om registrering. Underveis i de prosessene som er beskrevet i dette kapitlet, skal mange opplysninger registreres i valgmodulen, jf. punkt [1.3](#).

5.2 Nominasjonskomité ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Det skal velges én nominasjonskomité i hvert bispedømme for valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

I tillegg er det i hvert bispedømme en nominasjonskomité for valg av prest og en nominasjonskomité for valg av lek kirkelig tilsatt, se punkt [8.1](#). Nominasjonskomiteen skal velges innen 1. februar 2023.

Det skal være ett medlem fra hvert prosti i bispedømmet i nominasjonskomiteen.

Medlemmer og varamedlemmer av bispedømmerådet kan ikke være representert i nominasjonskomiteen.

Valgrådet skal i samarbeid med prosten innkalle menighetsrådsleder eller et medlem fra hvert menighetsråd i prostiet, senest innen 1. februar i valgåret, til et valg møte for å velge nominasjonskomité i bispedømmet. Valgmøtet kan gjennomføres fysisk eller digitalt. Hvert menighetsråd i prostiet har én stemme. Valgrådet i bispedømmet foretar valgoppgjør etter at alle valgmøtene i prostiene er gjennomført for å sikre den regelfestede kjønnsbalansen. Det bør være kandidater av begge kjønn ved valgene i valgmøtene.

Ungdomsrådet i bispedømmet skal oppnevne et lekt medlem og et lekt varamedlem under 30 år.

I de tre nordligste bispedømmene skal bispedømmerådet oppnevne en samisk representant og en samisk vararepresentant etter forslag fra Samisk kirkeråd, som lekt medlem av nominasjonskomiteen.

Begge kjønn skal være representert i nominasjonskomiteen med minst 40 prosent. Dersom nominasjonskomiteen etter valg og oppnevninger ikke får representasjon av minst 40 prosent av begge kjønn, rykker kandidater fra det underrepresenterte kjønn ved valgene opp i det omfang som er nødvendig for å oppnå slik balanse. Medlemmet oppnevnt fra ungdomsråd og samisk representant har betydning for den samlede kjønnsbalansen i nominasjonskomiteen, men justeringen av kjønnsbalansen er kun noe som gjøres med kandidatene fra de ulike valgmøtene i prostiene.

For å kunne justere kjønnsbalansen må valgrådet ha oversikt over hvem som var kandidater og stemmetall ved de ulike valgmøtene. Det legges til grunn at den kandidaten av det underrepresenterte kjønn som har høyest stemmetall uten å ha blitt valgt, rykker opp. Dersom valg i prostiet ender opp med for mange kvinner eller menn, kan en følgende prosedyre benyttes for å bestemme hvem som skal rykke opp fra vara til medlem:

- Valgte kandidater av det underrepresenterte kjønn blir stående som valgt. Av de valgte fra det overrepresenterte kjønn ser man på stemmetallet for de som ble valgt til vara. Den vara fra det underrepresenterte kjønn med størst prosentvis oppslutning sammenlignet med andre varavalgte, rykker opp til medlem. Det valgte medlemmet blir da vara. Dette skal gjøres med flere kandidater, helt til en oppnår kravet om minst 40 prosent.
- Dersom flere kandidater har lik prosentvis oppslutning blir det gjennomført loddtrekning i valgrådet.

Valgoppgjøret for valg av nominasjonskomité blir ikke klart før alle har stemt, og før valgrådet har vurdert kjønnsbalansen. Det er valgrådet som foretar endelig valgoppgjør for å sikre kjønnsbalansen etter kirkevalgreglene § 6-2 (1) d.

Komiteen velger selv sin leder.

Det legges mange steder opp til at møtet hvor valget av prostiets medlem finner sted, skjer samtidig med kurs for valgstyret.

5.2.1 Nominasjonskomiteens oppgaver

- Identifisere og forespørre kandidater.
- Motta forslag på kandidater fra menighetsrådene og ungdomsrådet i bispedømmet. (Foreslåtte kandidater skal være forespurt av forslagsstiller (kirkevalgreglene § 6-2 (2)).
- Sette opp et listeforslag (se krav i kirkevalgreglene §§ 7-1 til 7-4).
- Utforme spørsmål til kandidatene om deres syn på aktuelle kirkelige spørsmål.
- Innhente opplysninger om kandidatene.
- Innhente kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål.
- Levere listeforslag til valgrådet innen fristen 31. mars 2023 kl. 12.00.

Listeforslag ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet skal inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn, minst 20 prosent andel kandidater under 30 år, samt kandidater fra minst tre prostier i bispedømmet. Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes i denne sammenheng som under 30 år. Minst en kandidat under 30 år bør stå på en av de tre øverste plassene på listen.

Det følger av kirkevalgreglene at nominasjonskomiteen bør tilstrebe bredde i kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. Nominasjonskomiteen fastsetter i den forbindelse spørsmål som forelegges kandidatene om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål. Nominasjonskomiteen skal legge spørsmålene til grunn for nominasjonsprosessen, samt gjøre dem tilgjengelige for Nominasjonskomiteens listes tillitsvalgte til bruk i listens kommunikasjon. Nominasjonskomiteen skal ikke selv publisere svarene på spørsmålene.

Det må gjøres klart for kandidatene som forespørres at svarene kan komme til å bli brukt i Nominasjonskomiteens listes offentlige presentasjon av kandidatene.

5.3 Nomineringsgrupper ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet

En gruppe som planlegger å stille liste ved valget, kalles en nomineringsgruppe.

5.3.1 Registrering av nomineringsgrupper ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet

En nomineringsgruppe kan søke Kirkerådet om registrering av gruppen og gruppenavnet. Søknaden må ha blitt journalført hos Kirkerådet innen 2. januar i valgåret, for at registreringen skal kunne få virkning ved valget. En registrert nomineringsgruppe har enklere krav til underskrifter på listeforslag, se punkt [5.4.6.2](#).

Registrering innebærer at nomineringsgruppen får enerett til å stille valglister under det registrerte navnet i kirkelige valg. For at et gruppenavn skal kunne bli registrert av Kirkerådet, må det ikke kunne forveksles med navnet på annen nomineringsgruppe registrert av Kirkerådet. Når særlige grunner foreligger, kan Kirkerådet også nekte å registrere gruppenavn, jf. kirkevalgreglene § 6-4.

Før nomineringsgruppen kan bli registrert av Kirkerådet, må den registreres i Enhetsregisteret og tildeles et eget organisasjonsnummer.

Sammen med søknaden om registrering skal nomineringsgruppen legge ved følgende dokumentasjon, jf. kirkevalgreglene § 6-4:

- Opplysninger om organisasjonsnummer.
- Opplysninger om hvem som er valgt til medlemmer i nomineringsgruppens utøvende organ, og som har fullmakt til å representere gruppen sentralt i saker etter disse regler.
- Vedtekt som fastsetter hvilket organ i nomineringsgruppen som velger gruppens utøvende organ.
- Erklæring fra minst 300 personer med stemmerett ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet om at de ønsker gruppenavnet registrert.

Erklæringene skal være underskrevet. Underskriftene kan leveres som skrift på papir eller som skannet dokument. Underskriftene er underlagt taushetsplikt og skal ikke offentliggjøres.

5.3.1.1 Avregistrering

Virkingen av registreringen opphører og navnet blir fritt når gruppen ikke har stilt liste i noe valgdistrikt ved to påfølgende bispedømmeråds og kirkemøtevalg. Gruppenavnet skal da strykes fra registeret. Det samme gjelder fire år etter at gruppen er oppløst eller har skiftet navn.

5.3.1.2 Oppdatering av opplysninger

De registrerte nomineringsgruppene skal holde Kirkerådet oppdatert om hvem som utgjør nomineringsgruppens utøvende organ til enhver tid. Det er dette organ som har rett til å opptre på vegne av nomineringsgruppen sentralt. De registrerte nomineringsgruppene bør også holde Kirkerådet oppdatert om hvem som utgjør styret i nomineringsgruppens lokalavdeling i bispedømmet. For å unngå uklarheter i forbindelse med innlevering av listeforslag osv., må det fremgå klart hvem som har rett til å opptre på vegne av nomineringsgruppen.

5.3.2 Økonomisk støtte til nomineringsgrupper ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet

Kirkerådet skal gi økonomisk støtte til registrerte nomineringsgrupper ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet i form av både intensjonsstøtte og listestøtte. Les mer om økonomisk støtte på kirkevalget.no. Man kan også lese [retningslinjer](#) for intensjonsstøtte og listestøtte ved kirkevalget 2023.

Intensjonsstøtten har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å stille lister i valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Listestøtten har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å informere velgerne om sine standpunkt i aktuelle kirkelige spørsmål. Les mer om dette i kirkevalgreglene § 6-4.

For at en nomineringsgruppe skal motta støtte, må den registreres som en nomineringsgruppe av Kirkerådet. Fristen for å registrere nomineringsgrupper som skal motta økonomisk støtte, er 2. januar 2023. For listestøtte er det også et krav om at nomineringsgruppen fremmer liste innen listefristen, og at listeforslaget blir godkjent.

Dersom en bidragsyter i løpet av regnskapsåret har gitt ett eller flere bidrag til en nomineringsgruppe som til sammen utgjør en verdi av 12 000 kroner eller mer, skal nomineringsgruppen særlig oppgi bidragets verdi og bidragsyterens identitet.

Privatpersoner skal identifiseres med navn og bostedskommune. Andre bidragsytere, långivere eller sponsorer skal identifiseres med navn og postadresse.

5.3.3 Listesamarbeid mellom nomineringsgrupper

Kirkevalgreglenes bestemmelser om listeforslag bygger i stor grad på valglovens regler om listeforslag ved offentlige valg. Ved offentlige valg er det forutsatt at registrerte partier og uregistrerte grupper kan gå sammen om å stille en fellesliste, uten at det finnes særskilte regler for dette. Det følger av lovforarbeidene og departementets veiledning at hvis flere registrerte partier stiller fellesliste, må alle partienes registrerte navn være med i listeoverskriften. Tilsvarende må det registrerte partiets navn være med i listeoverskriften når partiet stiller liste sammen med en gruppe som ikke er registrert som parti. Det er antatt at valgloven ikke er til hinder for at en fellesliste av flere registrerte partier eller en fellesliste av ett eller flere registrerte partier og andre grupper, har med en fellesbetegnelse i listeoverskriften, i tillegg til de registrerte partienes navn. Hvis et registrert politisk parti stiller listeforslag sammen med en uregistrert gruppering, er det regelverket for uregistrerte grupper som gjelder med tanke på underskrifter.

Kirkevalgreglene har ikke egne regler som regulerer listesamarbeid mellom nomineringsgrupper, men Kirkerådet har lagt til grunn at det på samme måte som ved offentlige valg, vil være adgang til å stille felleslister for nomineringsgrupper ut fra de generelle kravene til listeforslag. Kirkerådet legger til grunn at det på felleslister kan opplyses om de enkelte kandidatenes tilhørighet til de ulike gruppene som står bak forslaget. Dersom slike opplysninger påføres stemmeseddelen, skal dette gjøres for alle kandidatene på listen.

5.4 Listeforslag og behandling av disse

5.4.1 Innledning

Bestemmelsene i kirkevalgreglene om listeforslagene og valgrådets behandling av disse finnes i kirkevalgreglene §§ 7-1 til 7-7. Dette gjelder både for listeforslag ved valg av menighetsråd og listeforslag ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Bestemmelsene om listeforslag er i hovedsak like for lister fra nominasjonskomiteer og lister fra nomineringsgrupper.

Kirkerådet har utarbeidet ulike skjema for listeforslag. Det er ikke et krav å bruke disse skjemaene, men dersom en bruker dem, er en sikret at en følger alle krav til listeforslag. Dersom man bruker et annet skjema risikerer man at det ikke oppfyller kravene. Uregistrerte nomineringsgrupper vil måtte trenge flere ark for å samle de nødvendige 100 underskriftene. Selve listeforslaget må stå på alle arkene. Les mer om underskrifter på listeforslag i punkt [5.4.6](#).

- [Skjema 5.4d: Listeforslag valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet Nominasjonskomiteens liste](#)
- [Skjema 5.4e: Listeforslag valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet registrert nomineringsgruppe](#)
- [Skjema 5.4f: Listeforslag valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet uregistrert nomineringsgruppe](#)
- [Skjema 5.5c: Vedlegg til listeforslag: oversikt over kandidatenes fødselsdato](#)
- Skjema 5.4g: Vedlegg til listeforslag: Skjema for presentasjon av kandidater ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet (vil bli publisert på ressursbanken når det er klart)
- [Skjema 5.4h: Vedlegg til listeforslag: Erklæring om valgbarhet valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet](#)

(Man finner alle skjemaene både på bokmål og nynorsk i [ressursbanken](#).)

5.4.2 Innleveringsfrist

Innleveringsfristen for listeforslag er **31. mars kl. 12**, jf. kirkevalgreglene § 7-1 (2).

5.4.3 Innlevering av listeforslag

Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til valgrådet ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet. Posten må være kommet frem eller forslaget må være levert direkte innen fristen. Med dette menes at forslaget må være kommet fysisk frem til valgrådet. Det er forslagsstillernes ansvar å påse at listeforslaget er kommet frem i tide.

5.4.4 Overskrift på listeforslag

Listeforslaget skal ha en overskrift som viser hvilken nomineringsgruppe som har fremsatt forslaget, jf. kirkevalgreglene § 7-1 (3) b. Listeforslag fra nominasjonskomiteen skal ha overskriften Nominasjonskomiteens liste.

Ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet vil det kunne antas at det kommer inn flere listeforslag til valgrådet. Den følgende veiledningen gjelder for disse. Hvis listeforslaget er satt frem av en registrert nomineringsgruppe, skal overskriften være enslydende med nomineringsgruppens registrerte navn. Kirkerådet legger likevel til grunn at registrerte nomineringsgrupper kan velge om nomineringsgruppens navn skal skrives på bokmål eller på nynorsk. I tillegg kan nomineringsgruppens navn på samisk føres opp som et tillegg til navnet på bokmål eller nynorsk. Det er ikke opp til det enkelte valgrådet, men den enkelte nomineringsgruppe å ta stilling til dette.

Det er et krav at overskriften ikke må kunne forveksles med navnet på en registrert nomineringsgruppe eller med overskriften på andre listeforslag i valgdistriktet. For registrerte nomineringsgrupper blir dette ivaretatt i registreringsprosessen. Det er opp til valgrådet å ta stilling til dette spørsmålet hvis listeforslag kommer fra uregistrerte nomineringsgrupper.

Det listeforslaget som er innlevert først, vil ha retten til navnet i sitt valgdistrikt, med mindre det gjelder forholdet til et listeforslag fra en registrert nomineringsgruppe. Den registrerte nomineringsgruppen vil alltid ha rett til å bruke sitt navn.

5.4.5 Kandidatene

5.4.5.1 Hvor mange kandidater skal/kan føres opp?

Kirkevalgreglene § 7-2 omhandler antall kandidater på listeforslaget. Ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet er det et krav om at listeforslag skal være utfylt i rekkefølge med navnet på så mange kandidater som det skal velges leke medlemmer i bispedømmerådet, dvs. minst sju kandidater. Forslaget kan inneholde maksimalt 18 kandidatnavn, jf. kirkevalgreglene § 7-2 (2).

5.4.5.2 Stemmetillegg

Nominasjonskomiteens liste har ikke anledning til å gi stemmetillegg.

Stemmetillegg innebærer at inntil to av de øverste kandidatene på listeforslaget gis et stemmetillegg i sitt personlige stemmetall på 25 prosent av det antall stemmesedler som listen mottar ved valget. Det er listestillerne som avgjør om de vil gi stemmetillegg eller ikke, og om det skal gis til den øverste listekandidaten eller til de to øverste listekandidatene.

Kandidater som gis et slikt stemmetillegg, skal stå først (øverst) på listeforslaget og med uthevet skrift. Det at navnene på disse kandidatene skal stå med uthevet skrift, innebærer at navnene skal skrives med fete typer eller store bokstaver.

5.4.5.3 Krav om kjønnsrepresentasjon på listeforslaget

Ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet er det bestemt at listeforslag skal inneholde minst 40 prosent av hvert kjønn, jf. kirkevalgreglene § 7-1 (3) g.

Dette er en skal-bestemme, noe som innebærer at det er et vilkår for at valgrådet skal kunne godkjenne listeforslaget.

Med betegnelsen kjønn i kirkevalgreglene menes det juridiske kjønn. Dette følger av lov 17. juni 2016 nr. 46 om endring av juridisk kjønn § 6.

5.4.5.4 Krav om representasjon av unge på listeforslaget

Ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet er det fastsatt at det skal være minst 20 prosent av kandidatene som er under 30 år, jf. kirkevalgreglene § 7-1 (3) g. Dette er et vilkår som må oppfylles for at valgrådet skal kunne godkjenne listeforslaget. Minst en av kandidatene under 30 år bør i henhold til kirkevalgreglene plasseres på en av de tre øverste plassene på listen. Kandidater som fyller 30 år i valgåret regnes i denne sammenheng som under 30 år.

5.4.5.5 Krav om representasjon av kandidater fra flere prostier på listeforslaget

Ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet er det i henhold til kirkevalgreglene § 7-1 (3) g fastsatt at det skal være kandidater fra minst tre prostier i bispedømmet på listeforslaget. Også dette er et vilkår for at listeforslaget skal bli godkjent.

5.4.5.6 Identifisering av kandidatene

Listeforslagene skal inneholde kandidatens fornavn, etternavn og fødselsår, jf. kirkevalgreglene § 7-1 (3) c. Det er opp til forslagsstillerne om de i tillegg ønsker å påføre kandidatens stilling eller bosted. Hvis det er nødvendig for å unngå forveksling av kandidatene på listen, skal stilling og/eller bostedsadresse oppgis. Dersom opplysning om kandidatens stilling og/eller bosted påføres listeforslaget, må dette gjøres for alle listens kandidater.

Kandidatens riktige navn må brukes selv om vedkommende ikke er kjent under dette. Det er det folkeregisterførte navnet som er registrert i Den norske kirkes medlemsregister, som vil bli benyttet på den offisielle valglisten.

Menighetsråds kandidater og bispedømmeråds- og kirkemøtekandidater kan ikke stille til valg på flere enn ett listeforslag i henholdsvis soknet eller bispedømmet. En kandidat kan likevel stille på liste både til menighetsrådsvalg og valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

5.4.5.7 Vedlegg

Kirkevalgreglene § 7-4 bokstav a og bokstav b fastsetter at listeforslaget skal ha et vedlegg med en oversikt over fødselsdato og bostedsadresse til dem som har underskrevet på listeforslaget. Dette er opplysninger som brukes når valgrådet skal kontrollere om forslagsstillerne har stemmerett i det aktuelle valget. Dersom man bruker skjema for listeforslag fra Kirkerådet (skjema 5.4 d-f), er dette dekket på listeforslaget og behøver ikke leveres som vedlegg.

Listeforslaget skal også ha opplysninger til valgrådets presentasjon etter § 7-8 som vedlegg. Det innebærer at listestillerne må gi valgrådet opplysninger om kandidatenes utdanning, yrke og verv i offentlig, kirkelig og organisasjonsmessig sammenheng, samt bilde av kandidatene, i tillegg til de opplysninger som finnes på listeforslaget. Tillitsvalgt skal også få mulighet til å gi en kort presentasjon av listen, som skal tas inn i valgrådets felles presentasjon av listene og kandidatene. Av praktiske hensyn skal dette inngå som vedlegg til listeforslaget ved innleveringen. Hvis dette ikke er sendt som vedlegg til listeforslaget innen fristen, må valgrådet gjennom forhandlinger med de tillitsvalgte sikre at det blir mottatt innen fristen for godkjenning av listeforslaget. Det er fastsatt i kirkevalgreglene § 7-1 fjerde ledd at listeforslaget må ha vedlegg som nevnt i § 7-4.

Bestemmelsen i bokstav d fastsetter at det for kandidater som ikke er registrert i folkeregisteret som bosatt i bispedømmet ved innlevering av listeforslaget, må ligge ved en erklæring om at de vil være valgbar på valgdagen.

Etter bokstav e må det for en kandidat som ikke er valgbar på grunn av sin stilling, ligge ved en erklæring om at vedkommende vil ha fratrådt sin stilling når bispedømmerådet og Kirkemøtet trer i funksjon.

5.4.6 Underskrifter på listeforslag

5.4.6.1 Nominasjonskomiteens liste

Ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet er det fastsatt at listeforslag fra nominasjonskomiteen skal være underskrevet av nominasjonskomiteens medlemmer.

5.4.6.2 Registrerte nomineringsgrupper

For nomineringsgrupper som er registrert av Kirkerådet i henhold til bestemmelsene i kirkevalgreglene §§ 6-3, er det fastslått i kirkevalgreglene § 7-3 (1) at det er tilstrekkelig at listeforslaget er underskrevet av minst to av styremedlemmene i nomineringsgruppens lokalavdeling i det bispedømmet listen gjelder. Underskriverne må ha stemmerett i valgdistriktet.

Kirkerådet legger til grunn at dersom en registrert nomineringsgruppe ikke har en lokalavdeling i den aktuelle valgkretsen (bispedømmet), vil nomineringsgruppens utøvende organ (styre) kunne utpeke to personer som har stemmerett i valgkretsen til å underskrive på vegne av nomineringsgruppen. Dette må også ses i sammenheng med at hvert listeforslag skal ha en tillitsvalgt med varatillitsvalg «blant dem som har underskrevet på forslaget», jf. kirkevalgreglene § 7-1 (3) e. De to som skriver under på listeforslaget, vil dermed være listens tillitsvalgte og varatillitsvalgt.

5.4.6.3 Uregistrerte nomineringsgrupper

For alle andre forslagsstillere enn registrerte nomineringsgrupper og nominasjonskomiteene følger det av kirkevalgreglene § 7-3 (2) hvilke regler som gjelder.

Ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet skal listeforslaget være underskrevet av minst 100 personer med stemmerett ved valg av leke medlemmer i bispedømmet, der maksimalt 50 prosent av underskriverne kommer fra ett og samme sokn.

Underskrifter som samles inn etter kirkevalgreglene § 7-3 (3) skal i utgangspunktet være skrift på papir og leveres inn enten på papir eller som skannet dokument. Underskrifter på listeforslag skal være egenhendige underskrifter, noe som innebærer at underskriften derfor ikke kan være skrevet med blokkbokstaver eller bare initialer. I dette ligger også at det ikke er anledning å underskrive etter fullmakt.

At man har underskrevet på et listeforslag, vil etter forvaltningsloven § 13 (1) være opplysninger om «noens personlige forhold» og således underlagt taushetsplikt. Slike opplysninger skal ikke offentliggjøres, jf. offentleglova § 13.

Kirkevalgreglene har ingen bestemmelser som regulerer hvilken adgang underskriverne på et listeforslag har til å trekke tilbake sin underskrift. Dersom en underskriver ønsker å trekke sin underskrift, er det mest nærliggende å se dette som et spørsmål mellom underskriver og dem som ba om underskriften. Tillitsutvalget for listen kan fritt trekke forslaget eller gjøre endringer i dette før listefristen utløper. Det at bare visse vilkår skal prøves av valgmyndighetene, taler derfor for at de ikke har anledning til å ta hensyn til at noen ønsker å trekke sin underskrift.

En underskrift på et listeforslag er en støtte til at vedkommende gruppe skal få stille liste ved valget. Det å skrive under på et listeforslag har ingen andre rettsvirkninger for underskriver enn at gruppen får stille liste ved valget dersom forslaget oppfyller kirkevalgreglenes krav. En underskriver forplikter seg ikke til å stemme på det aktuelle listeforslaget ved valget.

Det må fremgå at underskriftene er underskrifter på et listeforslag, og ikke kun underskrifter på et blankt papir. Dette er forutsetningen for at underskrifter kan godkjennes. Underskriveren må være kjent med hva vedkommende har skrevet under på. Når valgmyndighetene skal kontrollere den enkelte underskrift, skal de ta stilling til om underskriver har stemmerett ved valget, det vil si om vedkommende etter kirkevalgreglene har rett til å skrive under på forslaget. Valgmyndighetene skal også kontrollere at ingen har skrevet under på flere listeforslag. Dersom en underskriver har skrevet under på flere listeforslag, skal valgmyndighetene gi vedkommende pålegg om å melde fra innen en bestemt frist hvilket forslag vedkommende vil stå på.

Et tilstrekkelig antall gyldige underskrifter gir listeforslaget rett til å stille listen ved det aktuelle valget.

5.4.7 Tillitsvalgt og tillitsutvalg

5.4.7.1 Nominasjonskomiteens liste

Listetoppen på Nominasjonskomiteens liste skal fungere som listens tillitsvalgte, og de fem øverst rangerte kandidatene skal fungere sammen som tillitsutvalg. Den nest øverst rangerte kandidaten vil anses som varatillitsvalgt. Listetoppen representerer listen i forbindelse med nasjonal koordinering. Nominasjonskomiteen ivaretar funksjonen som listeforslagets tillitsvalgt ved forhandlinger med valgrådet om endringer på listeforslaget etter kirkevalgreglene § 7-5 tredje ledd.

5.4.7.2 Lister fra nomineringsgrupper

Kirkevalgreglene § 7-1 (3) e bestemmer at alle listeforslag må angi en tillitsvalgt med vararepresentant blant dem som har underskrevet forslaget. Dessuten heter det i tredje setning at listeforslaget bør inneholde en fortegnelse over hvilke personer som skal fungere som et tillitsutvalg, selv om dette ikke er noe krav i forbindelse med godkjenningen av listeforslaget.

Tillitsvalgt med vararepresentant skal ha myndighet til å forhandle med valgrådet om endringer på listeforslaget. Til hjelp i sitt arbeid er det naturlig at disse benytter tillitsutvalget. Kirkerådet har antatt at det er tillitsutvalget for listen som bestemmer om listen skal suppleres med et nytt navn dersom en kandidat viser seg å være ikke valgbar og/eller blir fritatt, se avsnitt 5.4.8.1.

5.4.8 Valgmyndighetenes behandling av listeforslagene – godkjenning

5.4.8.1 Innledning

Valgrådet må ta stilling til listeforslagene ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet senest 2. mai, jf. kirkevalgreglene § 7-5 (2).

Valgrådet skal undersøke om de listeforslagene som er kommet inn oppfyller reglens krav, herunder om forslagsstillerne og kandidatene oppfyller kravene i kirkevalgreglene, jf. § 7-5. Etter Kirkerådets vurdering angir kirkevalgreglene uttømmende hva valgmyndighetene skal etterprøve før listeforslag kan godkjennes. Dersom listen ikke oppfyller kravene, skal valgrådet forhandle med den/de tillitsvalgte for å bringe listeforslaget i samsvar med reglens krav, jf. § 7-5 (3).

Forslagsstiller må legge frem den dokumentasjon som er nødvendig for å vise at vilkårene er oppfylt, når valgrådet krever det. Valgrådene må være særlig påpasselige med å kontrollere at kandidatene fyller valgbarhetsvilkårene og at navn og adresse er riktig. Disse kontrolleres opp mot opplysningene i Den norske kirkes medlemsregister.

Hvis det viser seg at en kandidat ikke er valgbar eller at vedkommende blir fritatt, skal kandidaten strykes av listen. I slike tilfeller har Kirkerådet antatt at tillitsutvalget for listen bestemmer om listen skal suppleres med et nytt navn nederst, slik at de øvrige kandidater rykker opp i uforandret rekkefølge.

Ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet bør valgrådet så langt som mulig undersøke om det er forhold knyttet til listekandidatenes stilling som gjør at de ikke er valgbare i den aktuelle kategorien.

5.4.8.2 Personer som står på flere lister

Kirkevalgreglene § 7-5 (4) regulerer forholdet når én person er underskriver eller kandidat på flere listeforslag ved samme valg.

Hvis en person står som forslagsstiller/kandidat på flere listeforslag, må valgrådet be vedkommende velge hvilket av dem han/hun vil stå på. Hvis vedkommende ikke svarer på henvendelsen innen den fastsatte fristen, skal vedkommende settes opp på det listeforslaget som ble innlevert først og strykes på de øvrige. Det er ikke noe i veien for at man står som forslagsstiller og kandidat på samme liste. Det er imidlertid et unntak: Medlemmer og varamedlemmer av Nominasjonskomiteen ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet, kan ikke settes opp på listeforslaget fra Nominasjonskomiteen. Man kan også være forslagsstiller på ett listeforslag og kandidat på ett annet, selv om det gjelder samme valg.

5.4.8.3 Utlegging av listeforslag til ettersyn

Det følger av kirkevalgreglene § 7-5 (1) at valgrådet skal legge ut listeforslagene til ettersyn etter hvert som de kommer inn. Det er opp til det enkelte valgrådet hvordan dette skal skje. Underskriftene på listeforslagene skal ikke legges ut til ettersyn.

5.4.8.4 Offentliggjøring av godkjente lister

Senest samme dag som de er godkjent, skal de godkjente listeforslagene (de offisielle valglistene) legges ut til offentlig gjennomsyn, jf. kirkevalgreglene § 7-6. Valgrådet må i henhold til denne bestemmelsen også sørge for at overskriftene på de godkjente listeforslagene kunngjøres. Det skal samtidig informeres om hvor listene er lagt ut og hvor publikum kan gjøre seg kjent med dem. Det er opp til valgrådet å bestemme hvor listene skal legges ut.

Godkjente valglister ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet skal legges inn i valgmodulen. Databasen i medlemsregisteret er koblet sammen med nettsiden kirkevalget.no. Når valglister er registrert i valgmodulen, vil de vises på nettsiden innen et døgn. I valgmodulen legges det inn den informasjonen som er oppført på listeforslagene og godkjent av valgrådet.

5.4.8.5 Underretning til forslagsstillerne

Så snart listene er godkjent, skal valgrådet underrette de tillitsvalgte for listeforslaget og sende dem en kopi av det godkjente listeforslaget.

Dersom listeforslaget ikke blir godkjent, må valgrådet snarest underrette den tillitsvalgte om dette og samtidig opplyse om adgangen til og vilkårene for å klage, jf. kirkevalgreglene § 7-7.

5.4.8.6 Klage

Kirkevalgreglene § 7-7 fastsetter at det er adgang til å klage innen en viss frist for dem som mener valgrådet må omgjøre et vedtak om å godkjenne eller forkaste et listeforslag.

Fristen er sju dager fra offentliggjøringen av overskriften på de godkjente valglisterne. Bakgrunnen for bestemmelsen er å forebygge ugyldige valg ved å rette opp eventuelle feil før valget. På den måten vil man slippe å være usikker på om valget vil bli gyldig eller ikke.

Registrerte nomineringsgrupper kan også klage etter denne bestemmelsen, selv om de ikke har klageadgang etter de alminnelige klagereglene i kirkevalgreglene kapittel 12. Selv om det ikke er noe lokallag som har stilt liste i den aktuelle kretsen (med eventuell fare for forveksling), kan nomineringsgruppen like fullt ha interesse av å beskytte sitt navn.

Bispedømmerådet er klagemyndighet ved menighetsrådsvalg. Dersom valgstyret ikke tar klagen til følge, vil det altså være bispedømmerådet som må avgjøre klagen.

Ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet er det Kirkerådet som er klageinstans.

Fremmes det ikke klage etter denne bestemmelsen, er det likevel adgang til å klage senere i henhold til de alminnelige klagebestemmelsene i kirkevalgreglene kapittel 12. Da vil det imidlertid kunne være for sent å rette opp eventuelle feil før valgdagen. Konsekvensen av dette kan derfor bli at nomineringsgruppen ikke får deltatt ved det aktuelle valget, med mindre klagemyndigheten kommer til det resultat at valget var ugyldig og det blir omvalg.

5.4.9 Endringer i listeforslag etter innleveringsfristens utløp

5.4.9.1 Generelt

Før innleveringsfristen løper ut, har forslagsstillerne full rådighet over listeforslaget selv om det er levert til valgrådet. De kan endre rekkefølgen på kandidatene og/ eller bytte ut kandidater. De kan også levere inn et nytt listeforslag. Dersom det er levert inn flere listeforslag fra de samme forslagsstillerne, skal valgrådet forholde seg til det sist innleverte.

5.4.9.2 Endringer etter innleveringsfristens utløp

Etter at innleveringsfristen er utløpt, legger Kirkerådet til grunn at forslagsstillerne kun kan gjøre de endringene på listeforslaget som er nødvendige for å bringe forslaget i overenstemmelse med kirkevalgreglene. Selv om det ikke er nødvendig for å bringe listeforslaget i overenstemmelse med kirkevalgreglene, kan de sette inn en ny kandidat på listeforslaget hvis en kandidat strykes fordi vedkommende er utelukket fra valg eller blir fritatt. Kirkerådet har antatt at tillitsutvalget for listen bestemmer om listen skal suppleres med et nytt navn nederst, slik at de øvrige kandidater rykker opp i uforandret rekkefølge.

Det er ikke anledning til å endre på rekkefølgen mellom kandidatene etter at innleveringsfristen er utløpt. Det er heller ikke anledning til å gjøre endringer i antall som skal gis stemmetillegg.

Det er ikke et krav at det settes inn et nytt navn når en kandidat blir fritatt, dersom listeforslaget for øvrig inneholder tilstrekkelig antall navn til å kunne godkjennes. Den tillitsvalgte kan i et slikt tilfelle gi beskjed om at de etterfølgende kandidatene skal rykke opp, uten at det suppleres med et nytt navn.

5.4.9.3 Kandidat(er) avgår ved døden etter at listeforslagene er godkjent

Det forekommer at listekandidat(er) avgår ved døden etter at listene er godkjent. Bør vedkommendes navn strykes fra listen eller ikke? Man bør konferere med forslagsstillerne og de etterlatte, og så langt det er mulig etterkomme deres ønsker. Dersom det er ønskelig at navnet fjernes, og de offisielle stemmesedlene ennå ikke er blitt trykket, bør vedkommendes navn fjernes fra listen før trykking finner sted. Er stemmesedlene allerede trykket, bør avdødes navn sladdes dersom det er praktisk gjennomførbart.

En godkjent valgliste vil være gyldig selv om den, på grunn av dødsfall blant listekandidatene, skulle inneholde færre navn enn det kirkevalgreglene krever. En kandidat som er avgått ved døden, må settes ut av betraktning ved kandidatoppjøret. Dette følger av bestemmelsene om ikkevalgbare kandidater (kirkevalgreglene §§ 7-10 og 8-3). Hvis dette skulle bli aktuelt, må man ta kontakt med Kirkerådet for praktisk håndtering av dette i valgmodulen.

Kirkevalgreglene § 7-9 (3) omhandler velgernes adgang til å føre opp kandidater fra andre valglister (såkalte «slengere») på den stemmeseddelen de benytter. Dette vil i normale tilfeller ha betydning for fordelingen av listestemmer mellom listene. Det følger imidlertid av § 7-9 (3) c at oppføring av ikke-valgbare kandidater (deriblant avdøde) ikke vil ha betydning når det gjelder fordelingen av listestemmene.

5.5 Supplerende nominasjon

Valgrådet i bispedømmet skal kunngjøre muligheten for supplerende nominasjon dersom det blir klart at valget gjennomføres som **flertallsvalg med Nominasjonskomiteens liste**, jf. kirkevalgreglene § 8-1 (3).

Fristen for supplerende nominasjon er den 15. mai i valgåret. For supplerende nominasjon ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet gjelder følgende:

- Et antall stemmeberettigede kirkemedlemmer i et bispedømme, minimum 75 fra minst tre ulike sokn, hvorav maksimum 50 prosent av forslagsstillerne kan komme fra ett og samme sokn, kan fremme alternative kandidater i den supplerende nominasjonsrunden.
- Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Det må foreligge underskrift fra forslagsstillerne.
- Forslagsstillerne må oppgi en tillitsvalgt for forslagsstillerne.
- Det må også foreligge skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.

Underskriftene skal være skrift på papir eller et skannet dokument.

Forslaget til supplerende nominasjon skal ha følgende vedlegg:

- En oversikt over kandidatenes fødselsdato.
- En oversikt over fødselsdato og bostedsadresse til dem som har underskrevet på listeforslaget.

- Dersom en kandidat ikke er innført i folkeregisteret som bosatt i bispedømmet når listeforslaget innleveres, må det ligge ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil være valgbar på valgdagen.
- Dersom en kandidat ikke er valgbar på grunn av sin stilling, må det legges ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil ha fratrudd stillingen når bispedømmeråd og Kirkemøtet trer i funksjon.
- Opplysninger til valgrådets presentasjon etter § 7-8.

Valgrådet skal innen 20. mai 2023 avgjøre om forslag om supplerende nominasjon skal godkjennes. Dersom forslaget til supplerende nominasjon ikke oppfyller reglenes krav, skal valgmyndighetene gjennom forhandlinger med forslagetets tillitsvalgte forsøke å bringe forslaget i samsvar med reglene. Godkjente supplerte kandidater legges inn i valgmodulen umiddelbart etter godkjenning.

6

6. Stemmesetlar og valmateriell

Les om føresegnene om stemmesetlar og høvet veljarane har til å endre på stemmesetlar (det vil seie høvet til å gi personstemmer) ved val av sokneråd og val av leke medlemmer til bispedømeråd og Kyrkjemøtet i kapittel 6 i valghåndbok 1. Her er også materiell valstyra må skaffe omtala. Stemmesetlar ved val av prest og lek kyrkjeleg tilsett er omtalt i punkt [8.4](#).

7

7. Førehandsstemming

Les om førehandsstemming i kapittel 7 i valgåndbok 1.

8

8. Valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Stemmerett og valgbarhet ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt er omtalt i kapittel 4.

8.1 Nominasjonskomité

Ved valg av prest er det valgrådet som i samarbeid med prosten skal innkalle prestene i ordnet kirkelig stilling i hvert prosti til et valgmøte. Møtet skal holdes innen 1. februar i valgåret. Formuleringen «prest i ordnet kirkelig stilling» viser til definisjonen i forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-1. Se veiledning om dette i punkt [4.1.2](#). Valgbare til nominasjonskomiteen er de som er valgbare ved valg av prest, jf. forskriften § 2-4. Medlemmer og varamedlemmer av bispedømmerådet er imidlertid utelukket fra å være representert i nominasjonskomiteen.

Ved valg av lek kirkelig tilsatt skal valgrådet i samarbeid med kirkevergen ved prostesetet innkalle de leke kirkelig tilsatte i hvert prosti til et valgmøte. Lek kirkelig tilsatt

er definert i forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet § 2-2. Se veiledning om dette i punkt [4.1.3](#). Valgbare til nominasjonskomiteen er de som er valgbare ved valg av lek kirkelig tilsatt, jf. forskriften § 2-5. Medlemmer og varamedlemmer av bispedømmerådet er imidlertid utelukket fra å være representert i nominasjonskomiteen.

På valgmøtet skal det velges et medlem og et varamedlem til nominasjonskomiteen for henholdsvis prester og leke kirkelig tilsatte. Ved begge valgene bør det tilstrebes representasjon av yngre prester/leke kirkelig tilsatte, samt at begge kjønn er representert.

Valgmøtet skal være et fysisk eller digitalt møte hvor hhv. prestene og de leke kirkelig tilsatte kan komme med forslag på kandidater og gjennomføre valg på bakgrunn av en diskusjon i valgmøtet. Det er nytt fra forrige valg at valgmøtet også kan gjennomføres digitalt.

For valget av leke kirkelig tilsatte til nominasjonskomiteen er det åpnet for at valgrådet i bispedømmet kan gi dispensasjon fra å gjennomføre et valgmøte «der tungtveiende grunner tilsier det». I slike tilfeller fastsetter forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet § 3-1 (2) b at følgende prosedyre skal følges:

- Kirkevergen ved prostesetet sammenkaller én representant fra hver yrkesgruppe til et møte hvor det oppstilles én eller flere kandidater til nominasjonskomiteen. Representantene utpekes etter forslag fra de tillitsvalgte for yrkesgruppene. En bør forsøke å få med representanter for ulike sokn i prostiet.
- Forslaget/forslagene sendes ut på avstemning blant de stemmeberettigede leke kirkelig tilsatte i prostiet. Avstemningen finner sted på e-post innen fristen for avholdelse av valgmøte.

Det kan antas at det er mindre behov for å gi slik dispensasjon når det er mulig å gjennomføre et digitalt valgmøte.

Valgrådet skal i god tid, senest 15. desember i året før valgåret, sende en oppfordring til prestene i ordnet kirkelig stilling i bispedømmet om innen 1. februar i valgåret å fremme forslag til prest til bispedømmerådet og Kirkemøtet. Valgrådet i Oslo bispedømme skal sende en oppfordring til samtlige prester i døvemenighetene om å fremme forslag til prest som medlem. De som foreslås, skal forespørres om de er villige til å la seg nominere.

Valgrådet skal i god tid, senest 15. desember i året før valgåret, sende en oppfordring til leke kirkelig tilsatte i bispedømmet om innen 1. februar å fremme forslag til lek kirkelig tilsatt medlem av bispedømmerådet. Valgrådet i Oslo bispedømme skal sende en oppfordring til samtlige leke kirkelig tilsatte i døvemenighetene om å fremme slikt forslag. De som foreslås, skal forespørres om de er villige til å la seg nominere.

8.1.1 Nominasjonskomiteens arbeid

Nominasjonskomiteene velger selv sin leder. Etter utløpet av fristen 1. februar innkalles nominasjonskomiteene til ett eller flere møter der den setter opp listeforslag med fem kandidater. Nominasjonskomiteene bestemmer selv sin voteringsordning. Uenighet avgjøres ved alminnelig flertall. I tillegg til de innkomne forslag kan nominasjonskomiteenes medlemmer fremme forslag om én kandidat hver.

Nominasjonskomiteene bør tilstrebe bredde i kandidatens syn på aktuelle kirkelige spørsmål og skal i forbindelse med nominasjonen innhente kandidatens syn på slike spørsmål. Nominasjonskomiteene fastsetter selv hvilke spørsmål som skal forelegges kandidatene. Bare personer som er valgbare, kan oppføres på listeforslaget. Kandidatene spørres på forhånd om de er villige til å stå på listeforslaget.

8.1.2 Nominasjonskomiteens oppgaver

- Motta forslag på kandidater fra hhv. prestene/de lek kirkelig tilsatte i bispedømmet. Foreslåtte kandidater skal være forespurt av forslagsstiller. Hvert medlem av nominasjonskomiteen kan i tillegg foreslå én kandidat.
- Sette opp et listeforslag.
- Innhente opplysninger om kandidatene.
- Innhente kandidatens syn på aktuelle kirkelige spørsmål.
- Utarbeide oversikt over kandidatene med nærmere presentasjon.

8.2 Krav til og behandling av listen

Fristen for innlevering av nominasjonskomiteens listeforslag er **kl. 12 den 31. mars** i valgåret, jf. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet § 3-2. Listeforslaget anses for innlevert når det er kommet inn til valgrådet.

Kirkerådet har utarbeidet ulike skjema for listeforslag. Det er ikke et krav å bruke disse skjemaene, men dersom en bruker dem, er en sikret at en følger alle krav til listeforslag.

- [Skjema 8.1.2a: Listeforslag valg av lek kirkelig tilsatt til bispedømmerråd og Kirkemøtet](#)
- [Skjema 8.1.2b: Listeforslag valg av prest til bispedømmerråd og Kirkemøtet](#)
- [Skjema 5.5c Vedlegg til listeforslag: oversikt over kandidatenes fødselsdato](#)
- [Skjema 5.4h: Vedlegg til listeforslag: Erklæring om valgbarhet valg av bispedømmerråd og Kirkemøtet](#)
- [Skjema 8.1.2c: Vedlegg til listeforslag: Skjema for presentasjon av kandidater valg av prest og lek kirkelig tilsatt](#)

(Man finner alle skjemaene både på bokmål og nynorsk i [ressursbanken](#).)

Listeforslaget må oppfylle følgende vilkår:

- Det må angi hvilket valg det gjelder.
- Det må angi hvilke kandidater som stiller til valg på listen. Medlemmer og varamedlemmer av nominasjonskomiteen kan ikke settes på listen. Kandidatene føres opp på listen i alfabetisk rekkefølge med angivelse av fullstendig navn, stilling, menighet og alder.

Listeforslaget må inneholde:

- minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn,
- kandidater fra forskjellige distrikter og
- om mulig minst én kandidat under 30 år.

Listeforslaget må være underskrevet av nominasjonskomiteens leder. Underskriften på listeforslaget kan være skannet.

I henhold til forskriften § 3-2 (3) skal ikke listeforslaget inneholde annen type informasjon til velgerne enn det som fremgår av bestemmelsene i § 3-2.

Listeforslaget skal ha et vedlegg som inneholder følgende:

- En oversikt over kandidatenes fødselsdato.
- Dersom en kandidat ikke tilfredsstillt krav for valgbarhet når listeforslaget innleveres, må det ligge ved en erklæring fra kandidaten om at vedkommende vil være valgbar på valgdagen.
- En oversikt over kandidatene der disse blir nærmere presentert. Foruten de opplysninger som finnes på listeforslaget, tas det her med opplysninger om utdanning/yrke, verv i offisiell og kirkelig sammenheng og andre opplysninger som vil være av betydning for dem som skal avgi stemme. Kandidatene presenteres også med bilde. Det forutsettes at presentasjonen også omfatter hva kandidatene særlig vil arbeide for og ser som viktige satsingsområder, samt opplysninger om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål.

Valgrådet skal i henhold til forskriften § 3-2 (5) avgjøre innen 2. mai i valgrådet om forslag til valglistene kan godkjennes. Dersom et listeforslag ved innleveringen ikke oppfyller reglens krav, plikter valgrådet å forhandle med nominasjonskomiteens leder, som fungerer som tillitsvalgt for listen, for å forsøke å bringe forslaget i samsvar med reglene. Valgrådet skal i henhold til § 3-2 (7) underrette samtlige kandidater om at de er satt opp på listeforslag og opplyse om adgangen til å søke om fritak.

Lister for valg av prest og lek kirkelig tilsatt skal legges inn i valgmodulen. Det kommer en nærmere veiledning om det når funksjonen er klar. Dette er en ny rutine sammenlignet med kirkevalget i 2019. Databasen i medlemsregisteret er koblet sammen med nettsiden kirkevalget.no. Når valglister er registrert i valgmodulen, vil de vises på nettsiden innen et døgn. I valgmodulen legges det inn den informasjonen som er oppført på listeforslagene og godkjent av valgrådet.

8.2.1 Valgrådets presentasjon av kandidatene

Valgrådet utarbeider en presentasjon av kandidatene basert på informasjonen nominasjonskomiteen leverer sammen med listeforslaget. Presentasjonen skal bygge på opplysningene gitt etter forskriften § 3-2 fjerde ledd bokstav c. Det vil si de opplysninger som finnes på listeforslaget, samt opplysninger om utdanning/yrke, verv i offisiell og kirkelig sammenheng og andre opplysninger som vil være av betydning for dem som skal avgi stemme. Kandidatene presenteres også med bilde. Det forutsettes at presentasjonen også omfatter hva kandidatene særlig vil arbeide for og ser som viktige satsingsområder, samt opplysninger om kandidatenes syn på aktuelle kirkelige spørsmål.

Informasjonen i presentasjonen skal legges inn i valgmodulen og vil da bli tilgjengelig på kirkevalget.no.

8.3 Supplerende nominasjon

- [Skjema 8.1.3a: Forslag til kandidat – supplerende nominasjon - valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet](#)
- [Skjema 8.1.3b: Forslag til kandidat – supplerende nominasjon - valg av lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet](#)
- [Skjema 5.5c Vedlegg til listeforslag: oversikt over kandidatenes fødselsdato](#) (dette skjemaet er ikke nødvendig hvis man bruker skjema 8.1.3 a eller b)

- [Skjema 8.1.2c: Vedlegg til listeforslag: Skjema for presentasjon av kandidater valg av prest og lek kirkelig tilsatt](#)

I henhold til forskriften § 3-3 kan minst ti stemmeberettigede, henholdsvis prester eller leke kirkelig tilsatte, fremme forslag om alternative kandidater i den supplerende nominasjonen **innen kl. 12 den 15. mai i valgåret**. Det er et krav om at de ti stemmeberettigede må komme fra minst to prostier. Forslagsstillerne må ha underskrevet forslaget, og de må oppgi en tillitsvalgt. Underskriftene på forslaget kan være skannet. Forslagsstillerne kan kun nominere én kandidat. Forslagsstillerne må også innhente skriftlig bekreftelse fra kandidaten om at vedkommende er villig til å stille til valg.

Kirkerådet legger til grunn at forslagsstillerne må vedlegge tilsvarende opplysninger om supplerte kandidater som må oppgis om de ordinære kandidatene, jf. forskriften § 3-2 (2) b siste setning og (4).

Forutsatt at forslaget til kandidater ved supplerende nominasjon godkjennes av valgrådet, skal kandidatene føres opp på den endelige valglisten. Valgrådet avgjør om forslagene om supplerende nominasjon skal godkjennes innen 22. mai 2023, jf. § 7-1.

8.4 Fremgangsmåte ved stemmegivningen

Valget av prest og lek kirkelig tilsatt skjer gjennom digital stemmegivning. Kirkerådet fastsetter stemmeseddelen utforming og er ansvarlig for konfigurering av det digitale valgsystemet, jf. forskriften § 3-5. På bispedømmenivå må man sørge for at valglistene blir lagt riktig inn i valgmodulen, så de kommer opp på stemmeseddelen i det digitale valgsystemet.

Velgere kan avgi stemme elektronisk over internett ved å logge seg på det digitale valgsystemet fra 10. august kl. 09.00 til og med utgangen av 6. september 2023. For å stemme må man logge seg på med Bank-ID eller tilsvarende.

Velgeren kan gi uttrykk for sin rangering av kandidatene på stemmeseddelen ved å markere velgerens første preferanse med tallet én, andrepreferansen med tallet to osv. Velgeren skal rangere minst én kandidat. Velgeren kan rangere så mange av de nominerte kandidatene som velgeren ønsker. Andre endringer på stemmeseddelen teller ikke med ved valgoppgjøret.

En velger kan avgi flere digitale stemmer. Det er den sist avgitte stemmegivning som skal godkjennes.

Dersom digital stemmegivning ikke lar seg gjøre eller har skjedd noe ekstraordinært som er egnet til å hindre en vesentlig del av velgerne fra å stemme, kan internettvalgstyret vedta å åpne for postvalg gjennom en egen beredskapsprosedyre, jf. forskriftens kapittel 6. Denne omtales ikke nærmere i valghåndboken, da det ved behov vil bli gitt ytterligere informasjon.

8.5 Opptelling og valgoppgjør

Prøving av stemmegivninger og stemmesedler ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt er omtalt i kapittel 9.

Internettvalgstyret er ansvarlig for opptellingen av stemmesedler ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt. Opptellingen foretas av de personer og på den måten internettvalgstyret har bestemt. Kandidat som er oppført på valgliste, kan ikke delta i opptellingen av vedkommende valg. Ved valget i 2023 vil opptelling og valgoppgjør bli gjennomført i digitalt system anskaffet fra leverandøren Scytl. Internettvalgstyret og valgrådet vil få rapport fra telling og valgoppgjør.

Valgoppgjøret for valg av prest og lek kirkelig tilsatt vil bli publisert på kirkevalget.no etter kl. 21 på valgdagen. Det vil være markert at det er publisert med forbehold om godkjenning i valgrådet.

Det er valgrådet som er ansvarlig for valgoppgjøret, og det er viktig at valgrådet forstår hvordan valgoppgjøret gjennomføres, så de kan oppdage eventuelle feil. Rapport fra valgoppgjør i det digitale systemet, sammen med annen dokumentasjon fra opptellingen, legges fram for valgrådet før godkjenning av valgoppgjør.

Valg av prest og lek kirkelig tilsatt finner sted som preferansevalg. Det innebærer at den som har fått flere førstestemmer enn halvparten av de godkjente stemmesedler, skal kåres til medlem. Har ingen kandidat fått et tilstrekkelig antall førstestemmer, strykes den kandidat som har færrest førstestemmer, og på de stemmesedler hvor den strøkne sto først, skal det telles opp hvem som har kommet frem på første plass. Dette regnes som førstestemmer som kommer i tillegg til førstestemmene fra første opptelling. Dette pågår til en kandidat er valgt etter annet punktum. Har to eller flere kandidater samme antall førstestemmer, avgjøres det ved loddtrekning hvem som skal strykes. Tilsvarende prosedyre følges ved kåring av varamedlemmer.

Etter at valgrådet har godkjent valgoppgjøret, skal valgrådet underrette det valgte medlemmet og varamedlemmene om utfallet av valget.

9

9. Prøving, opptelling og valgoppgjør

Dette kapitlet omtaler prøving av stemmesedler og stemmegivinger ved valg av leke, prest og lek kirkelig tilsatt. Det omtaler også opptelling og valgoppgjør ved valg av leke. Opptelling og valgoppgjør ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt er omtalt i punkt [8.5](#).

9.1 Om rapportering og protokoll fra valgstyret og valgråd

I prosessene som gjøres fra prøving begynner og frem til kandidater er kåret, er det mange krav knyttet til rapportering og føring av protokoll. Valgrådet i bispedømmene skal føre protokoll i forbindelse med forberedelse og gjennomføring av valg, jf. kirkevalgreglene § 11-5 (4). Protokollene skal sikre etterprøvbarehet for at valget er skjedd i henhold til regelverket.

Bekreftet kopi av valgrådets protokoll ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet sendes bispedømmerådet og Kirkerådet. Valgrådet skal meddele utfallet av stemmegivingen til bispedømmerådet og Kirkerådet.

Bispedømmerådet fører resultatet inn i sin møtebok og kunngjør resultatet omgående.

9.2 Prøving og godkjenning av stemmegivinger ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Prøving og godkjenning av stemmegivinger ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet gjøres av valgstyret i soknet. Forkastede stemmegivinger skal sendes valgrådet i bispedømmet. Se punkt 9.3, 9.4 og 9.8 i valgåndbok 1.

9.3 Prøving og godkjenning av stemmegivinger ved valg til prest og lek kirkelig tilsatt

Regler for godkjenning av stemmegivinger ved valg til prest og lek kirkelig tilsatt står i hhv. forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem i bispedømmeråd og Kirkemøtet § 5-1, jf. § 6-3.

Vilkårene for godkjenning av digitale stemmegivninger er at

- a. velgeren er innført i manntallet,
- b. stemmegivningen inneholder tilstrekkelige opplysninger til å fastslå hvem velgeren er,
- c. stemmegivningen er avgitt til rett tid.

Det digitale valgsystemet sikrer at disse vilkårene oppfylles, slik at stemmegivningene og stemmesedlene godkjennes i dette systemet.

For eventuelle stemmegivninger på papir (hvis det blir gjennomført postvalg etter forskriften § 6-1) gjelder i tillegg til bokstav a til c over de følgende vilkår:

- d. omslagskonvolutten ikke er åpnet eller forsøkt åpnet,
- e. velgeren ikke allerede har avgitt godkjent stemmegivning,
- f. stemmegivningen er kommet inn til valgrådet innen den fristen internettvalgstyret setter.

Veiledningen i punkt 9.3 i valgåndbok 1 gjelder tilsvarende for godkjenning av stemmegivninger ved valg til prest og lek kirkelig tilsatt.

9.4 Prøving og godkjenning av stemmesedler

9.4.1 Innledning

Et viktig prinsipp bak regelverket for godkjenning av stemmesedler er at færrest mulige forhold bør føre til forkastelse. Dette prinsippet bør derfor være retningsgivende dersom det er tvil om en stemmeseddel skal godkjennes eller forkastes.

9.4.2 Godkjenning av stemmesedler ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Se punkt 9.5 i valgåndbok 1 for vilkår for godkjenning av stemmesedler ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

9.4.3 Vilkår for godkjenning av stemmesedler ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt

Forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet § 5-1 (6) fastsetter at det skal fremgå hvilket valg stemmeseddelen gjelder og det er rangert med minst én kandidat på stemmeseddelen som vilkår for at en stemmeseddel kan godkjennes. Det digitale valgsystemet sikrer at disse vilkårene oppfylles, slik at stemmegivningene og stemmesedlene godkjennes i dette systemet.

9.5 Opptelling av stemmesedler ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet

9.5.1 Prinsipper for opptelling

Kirkevalgreglene § 11-4 presiserer at opptellingen foretas av de personer og på den måten valgrådet har bestemt, i samsvar med de bestemmelser som følger av valgreglene. Valgrådet vil ha ansvaret for opptellingen, men det vil ikke være nødvendig å være til stede under hele opptellingen. Den endelige opptellingen skal skje under valgrådets tilsyn. Valgrådet vil imidlertid ha ansvaret for selv å behandle valgsaker av prinsipiell betydning. Det gjelder blant annet forkasting av stemmesedler og godkjenning av valgoppgjøret. Alle stemmesedler skal telles opp to ganger, jf. kirkevalgreglene § 11-4 (3). Dersom valg gjennomføres som flertallsvalg, må også personstemmer telles to ganger, jf. §§ 11-4 (5) e og 11-4 (6) h.

Tellingen av de digitale stemmene legges til de fysiske stemmene. Dette skjer i valgmodulen.

Foreløpige tall fra digital forhåndsstemming blir publisert på kirkevalget.no etter kl. 21 på valgdagen. Det vil bli publisert tall for hele bispedømmet, med en tydelig melding om at dette er foreløpige tall.

9.5.2 Foreløpig og endelig opptelling

Stemmesedler ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet telles første gang i soknet før sending til valgrådet i bispedømmet. De telles fordelt på lister og på urettede og rettede. Dette kan man lese mer om i punkt 9.7.3 i valg håndbok 1. Tall fra den foreløpige tellingen i soknet finner man på følgeseddelen som skal følge med stemmesedlene og i valgmodulen. Det er viktig å kontrollere tellingen som er gjort i soknet opp mot tellingen som blir gjort av valgrådet og finne forklaring på eventuelle avvik.

Kirkerådet lager et opptellingsverktøy i Excel tilpasset hvert enkelt bispedømme. Hvert sokn skal telles for seg i et eget Excel-dokument og rapporteres i valgmodulen.

For å sikre et korrekt valgresultat, telles alle stemmesedler to ganger også etter at de er mottatt av valgrådet. I opptellingsverktøyet gjøres det en telling og en kontrolltelling. Den endelige opptellingen av stemmesedler til valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet gjøres av valgrådet i bispedømmet innen ti dager etter valgdagen, jf. kirkevalgreglene § 11-4 (6) e, altså innen 21. september 2023.

Før man begynner endelig telling skal valgstyret behandle de stemmesedlene det er tvil om kan godkjennes. Hvis det dukker opp flere stemmesedler det er tvil om underveis i tellingen, må de behandles og eventuelle avvik i tellingene håndteres.

Ved opptellingen skal man telle antallet avgitte stemmesedler fordelt på rettede og urettede stemmesedler, og fordelt på valglisters dersom det er flere enn én. Man skal også telle personstemmene. Alt dette registreres i opptellingsverktøyet.

9.6 Valgoppgjør ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet

9.6.1 Forholdstallsvalg

Når man registrerer tall fra telling av papirstemmer i valgmodulen, vil de automatisk bli slått sammen med tellingen av de digitale stemmene. Når alle tall fra telling av papirstemmer er lagt inn, kan man trykke på en knapp i valgmodulen for å kalkulere valgresultat. Da blir valgoppgjøret gjort i valgmodulen. Det er likevel valgrådet som er ansvarlig for valgoppgjøret, og det er viktig at valgrådet forstår hvordan valgoppgjøret gjennomføres, så de kan oppdage eventuelle feil. Det er viktig at rapport fra valgmodulen, sammen med annen dokumentasjon fra opptellingen, legges fram for valgrådet før godkjenning av valgoppgjør.

Når man har kalkulert valgresultat i valgmodulen, vil resultatet bli synlig på kirkevalget.no innen et døgn. Fram til valgrådets frist for å godkjenne valgoppgjøret, vil det ligge en melding om at resultatet er publisert med forbehold om godkjenning i valgrådet.

9.6.1.1 Valrådets fordeling av mandatene mellom valglistene

Ved valgoppgjøret skal en ta utgangspunkt i valglistenes listestemmetall. Hver stemmeseddel inneholder et antall listestemmer som tilsvarer antall leke medlemmer i bispedømmerådet. Har velgeren ikke ført opp kandidater fra andre valglisters, tilfaller alle listestemmene den valglisten stemmeseddelen gjelder. Har velgeren ført opp én, to eller tre kandidater fra andre lister – slengere, taper listen tilsvarende antall listestemmer, mens slengernes lister tjener tilsvarende. Reglene om slengerne og deres betydning finnes i kirkevalgreglene § 11-4 (6) d ii, jf. 11-4 (6) g, jf. § 7-9 (3).

Skjematisk kan en si at en finner hver listes listestemmetall på følgende måte:

- Antall stemmesedler avgitt for listen multiplisert med antall faste leke bispedømmerådsmedlemmer (sju),
- **pluss** antall listestemmer mottatt fra andre lister ved at listens kandidater er ført opp som slengere på andre listers sedler,
- **minus** antall listestemmer avgitt til andre lister ved at disse listenes kandidater er ført opp som slengere på listens sedler.

Det er imidlertid bare slengerstemmer til kandidater som er valgbar, som fører til overføring av listestemmer fra en liste til en annen, jf. kirkevalgreglene § 7-9 (3) b og c. Hvis man har en kandidat som ikke er valgbar på valgdagen (for eksempel fordi personen har flyttet eller gått inn i kirkelig stilling), må man ta kontakt med Kirkerådet før man gjør valgoppgjør i valgmodulen.

Kirkevalgreglene § 7-10 (1) inneholder regler om fordelingen av de leke plassene i bispedømmerådet og Kirkemøtet. Denne skjer på grunnlag av St. Laguës metode etter kirkevalgreglene § 7-10 (2). Valglistenes listestemmetall divideres med 1 – 3 – 5 – 7 – 9 osv. De faste plassene fordeles til valglistene fortløpende på grunnlag av de fremkomne kvotienter. Har to lister samme kvotient, tilfaller plassen den av listene som har størst stemmetall. Har de samme stemmetall, fordeles plassen ved loddtrekning.

9.6.1.2 Kandidatkåringen

Kandidatkåringen skjer på grunnlag av kirkevalgreglene § 7-10 (3). Kåringen for **alle andre valglistene** **Nominasjonskomiteens liste** skjer på grunnlag av to faktorer:

1. Stemmetillegg fra nomineringsgruppen:

Kandidater som er ført opp med uthevet skrift på stemmesedlene, skal ha et stemmetillegg tilsvarende

25 prosent av antall stemmesedler som kommer listen til del, jf. kirkevalgreglene § 7-2 (3).

2. Personstemmer fra velgerne:

Deretter telles de personlige stemmene velgerne har gitt kandidatene. Slike personstemmer kan gis på to måter – som personstemmer til kandidater på listen etter kirkevalgreglene § 7-9 (3) a eller som personstemmer til kandidater på andre lister (slengerstemmer) etter § 7-9 (3) b.

De kandidater som får flest personstemmer sammenlagt under 1 og 2, er valgt. I tilfelle flere får like mange personstemmer, er rekkefølgen på den offisielle valglisten avgjørende. Kandidater som ikke er valgbar, tas ikke i betraktning.

Kandidatkåringen for **Nominasjonskomiteens liste** skjer på grunnlag av to faktorer:

1. Personstemmer fra velgerne:

Først telles de personlige stemmene velgerne har gitt kandidatene. Slike personstemmer kan gis på to måter – som personstemmer til kandidater på listen etter kirkevalgreglene § 7-9 (3) a eller som personstemmer til kandidater på andre lister (slengerstemmer) etter § 7-9 (3) b.

2. Nominasjonskomiteens rangering av kandidatene

De kandidatene som etter opptelling i punkt 1 ikke har oppnådd et personlig stemmetall på minst fem prosent av listens stemmetall, rangeres utfra sin rekkefølge på listen.

Kandidater på listen som har oppnådd et personlig stemmetall på minst fem prosent av listens stemmetall, kåres i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Øvrige kandidater kåres på grunnlag av sin rekkefølge på listen. Det henvises til eksempelet i punkt 9.9.1.1 i valg håndbok 1 for nærmere forklaring på hvordan sperregrensen fungerer. Har flere kandidater fått like mange stemmer eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende. Kandidater som ikke er valgbar, tas ikke i betraktning.

Hver liste skal, i den grad det er mulig, tildeles et antall vararepresentanter som tilsvarer listens valgte medlemmer med et tillegg på tre.

Kandidatene til varaplassene fordeles på samme måte som representantene.

1. For valglistene utenom Nominasjonskomiteens liste:

Kandidater som er satt opp med uthevet skrift, gis det stemmetillegg de har krav på i henhold til kirkevalgreglene § 7-2 (3), før de personlige stemmer velgerne har gitt til kandidatene telles opp. Deretter kåres kandidatene i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Har flere kandidater fått like mange stemmer eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.

2. For Nominasjonskomiteens liste:

Kandidater på listen som har oppnådd et personlig stemmetall på minst fem prosent av listens stemmetall, kåres i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Øvrige kandidater kåres på grunnlag av sin rekkefølge på listen. Har flere kandidater fått like mange stemmer eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende.

Valgrådet skal underrette de valgte medlemmene og varamedlemmene av bispedømmerådet og Kirkemøtet om utfallet av valget, jf. kirkevalgreglene § 7-9 (5).

9.6.2 Flertallsvalg

Dersom valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet gjennomføres som *flertallsvalg*, vil det være mest sannsynlig at den ene valglisten som foreligger er **Nominasjonskomiteens liste**. Ved valgoppgjør i slike tilfeller skal en ta utgangspunkt i personstemmene gitt til de forskjellige kandidatene på Nominasjonskomiteens liste sammenholdt med sperregrensen på fem prosent, jf. kirkevalgreglene § 8-4 (1). Dette betyr at det bare er kandidater på listen som har oppnådd et personlig stemmetall på minst fem prosent av listens stemmetall, som rangeres i rekkefølge etter antall mottatte personlige stemmer. Øvrige kandidater rangeres på grunnlag av

sin rekkefølge på listen (nominasjonskomiteens prioritering). Det henvises til eksempelet i punkt 9.9.1.1 i valg håndbok 1 for nærmere forklaring på hvordan sperregrensen fungerer. Har flere kandidater fått like mange stemmer eller ingen stemmer, er rekkefølgen på listen avgjørende. På bakgrunn av rangeringen kåres det faste medlemmer og varamedlemmer.

Dersom nominasjonskomiteen av en eller annen grunn ikke lykkes med å få etablert og godkjent Nominasjonskomiteens liste, slik det er redegjort for i kirkevalgreglene § 6-2, og det samtidig blir godkjent en liste fra en nomineringsgruppe, kan det skje at det **blir flertallsvalg med en liste fra en nomineringsgruppe**. I så tilfelle skal valgoppgjøret ta utgangspunkt i eventuelle stemmetillegget fra nomineringsgruppen og personstemmene gitt til de forskjellige kandidatene på listen, jf. kirkevalgreglene § 8-4 (2).

Når man registrerer tall fra telling av papirstemmer i valgmodulen, vil de automatisk bli slått sammen med tellingen av de digitale stemmene. Når alle tall fra telling av papirstemmer er lagt inn, kan man trykke på en knapp i valgmodulen for å kalkulere valgresultat. Da blir valgoppgjøret gjort i valgmodulen. Det er likevel valgrådet som er ansvarlig for valgoppgjøret, og det er viktig at valgrådet forstår hvordan valgoppgjøret gjennomføres, så de kan oppdage eventuelle feil. Det er viktig at rapport fra valgmodulen, sammen med annen dokumentasjon fra opptellingen, legges fram for valgrådet før godkjenning av valgoppgjør.

Når man har kalkulert valgresultat i valgmodulen, vil resultatet bli synlig på kirkevalget.no innen et døgn. Fram til valgrådets frist for å godkjenne valgoppgjøret, vil det ligge en melding om at resultatet er publisert med forbehold om godkjenning i valgrådet.

10

10. Klager over valget. Omvalg

Les om klager og omvalg i kapittel 10 i valgåndbok 1.

11

11. Andre bestemmelser

Se kapittel 11 i valgåndbok 1.

12

12. Frister og sjekklister for valgmyndighetene

12.1 Sjekkliste for bispedømmeråd og valgråd (bokmål)

Regelfestede frister står i vanlig skrift. **Anbefalte frister står i kursiv.**

Oppgaver ved valg til bispedømmeråd (BDR) og Kirkemøtet (KM)	Frist	Ansvar
Nominasjonsfasen: Høst 2022–31. mars 2023		
Oppnevning av valgråd (VR)	1. november 2022	BDR
Oppfordring til menighetsråd og ungdomsråd om å sende inn forslag til leke kandidater	15. desember 2022	VR
Oppfordring til menighetsråd, leke kirkelig tilsatte, prester, døvemenighetene og sørsamiske menigheter om å sende inn forslag til kandidater	15. desember 2022	VR
Kunngjøring av oppfordring om å stille liste ved valget	15. desember 2022	VR
Informasjon om ansvar, oppgaver og prosedyrer for valgråd (VR), proster og kirkeverger	2. januar 2023	BDR
Registrering av nomineringsgrupper	2. januar 2023	Nomineringsgrupper søker Kirkerådet
Prostivise møter for valg av medlem til nominasjonskomité: leke medlemmer, prester, leke kirkelig tilsatte (evt. prostivise valgkurs)	1. februar 2023	VR, prost, kirkeverge ved prostesetet
Ungdomsrådet i bispedømmet oppnevner et lekt medlem og et lekt varamedlem under 30 år til nominasjonskomiteen for leke	1. februar 2023	Ungdomsrådet i bispedømmet
I de tre nordligste bispedømmene: bispedømmerådet oppnevner en samisk representant og en samisk vararepresentant til nominasjonskomiteen for leke etter forslag fra Samisk kirkeråd	1. februar 2023	BDR
Ta kontakt med Samisk kirkeråd om Samisk kirkelig valg møte	<i>Ingen frist, men så tidlig som mulig</i>	
Innsending av forslag på kandidater fra menighetsråd, prester og leke kirkelig tilsatte til de respektive nominasjonskomiteer	1. februar 2023	MR, prester, leke kirkelig tilsatte
Frist for innlevering av listeforslag til valgrådet	31. mars 2023 kl. 12:00	Nominasjonskomiteer og nomineringsgrupper

Valglister og grunnlagsdata 1. april–1. juni

Frist for å godkjenne listeforslag	Senest 2. mai 2023	VR
Kunngjøring av valglister, valgform og eventuell supplerende nominasjon	Senest 2. mai 2023	VR
Frist for klage med krav om endring av valgrådets vedtak om å godkjenne eller forkaste et listeforslag	Sju dager etter offentliggjøring (senest 8. mai)	Biskopen, registrert nomineringsgruppe og alle som har stemmerett, har klagerett
Valgstyrets frist for å søke bispedømmerådet om dispensasjon fra kravene til tid og sted for stemmegivningen ved forhåndsstemming og på valgdagen	15. mai 2023	VS
Frist for å fremme kandidater gjennom supplerende nominasjon	15. mai 2023 kl. 12:00	Forslagsstillere
Valgrådets frist for å godkjenne forslag om supplerte kandidater. Kunngjøring av endelige valglister	22. mai 2023	VR
Frist for klage med krav om endring av valgrådets vedtak om å godkjenne eller forkaste forslag om supplerende nominasjon	Sju dager etter offentliggjøring (senest 27. mai)	Biskopen og alle som har stemmerett, har klagerett
Materiell som presenterer kandidatene/listene foreligger	22. mai 2023	VR
Materiell som presenterer kandidatene/listene, sendes til soknene	22. mai 2023	VR
Offentliggjøring av endelige valglister med presentasjon av kandidatene/listene	22. mai 2023	VR
Listeforslagene legges inn i valgmodulen (medlemsregisteret)	Så fort som mulig etter godkjenning. Senest 2. mai (senest 23. mai ved supplerende nominasjon)	VR

Valg og mobilisering 2. juni–11. september

Stemmesedler – valg av leke medlemmer – utformes og trykkes	Mai/juni 2023	KR/(BDR)
Stemmesedler for valg av leke medlemmer er ferdig trykt og distribuert til valgstyrene	10. august 2023	KR
Periode for forhåndsstemming	10. aug.–8. sept. 2023	VS
Periode for digital forhåndsstemming	10. aug.–6. sept. 2023	KR
Frist for forhåndsstemming i annet sokn enn der en bor (valg MR / lek BDR/KM)	1. september 2023	VS
Valgdag(er)	10. og 11. sept. 2023	VS/Stemmestyrer

Opptelling og resultat 11. september–31. oktober

Stemmegiving må ha kommet inn til valgstyret (sørsamisk representant)	11. sept. 2023 kl. 21:00	Stemmeberettigede/VS
Frist for rapportering av foreløpig opptelling i valgmodulen (BDR-valg leke)	Så snart som mulig etter valgdagen, dvs. innen 13. sept. 2023	VS/Stab
Frist for innsending av stemmesedler (BDR-valg leke)	Så snart som mulig etter valgdagen, dvs. innen 13. sept. 2023	VS
Frist for klage over gjennomføring av BDR-valg. Klagen skal fremsettes for valgstyret, valgrådet eller Kirkerådet. Kirkerådet er klageinstans	18. september 2023	Biskopen og alle som har stemmerett, har klagerett
Frist for endelig opptelling (BDR-valg)	21. september 2023	VR
Valgrådets protokoll ferdig	21. september 2023	VR
Valgrådets protokoll sendes bispedømmerådet og Kirkerådet	21. september 2023	VR

Frist for offentliggjøring av valgresultat leke BDR-valg	21. september 2023	VR/BDR
Frist for klage over valgoppgjøret (BDR-valg). Klagen skal fremsettes for valgstyret, valgrådet eller Kirkerådet	7 dager etter at valgoppgjøret er godkjent	Biskopen og alle som har stemmerett, har klagerett
Gamle bispedømmeråd fratrer	31. desember 2023	
Nye bispedømmeråd tiltrer	1. januar 2024	
Funksjonstid, nye bispedømmeråd	1. jan. 2024–31. des. 2027	
Funksjonstid, Kirkemøtet	1. jan. 2024–31. des. 2027	
Funksjonstid, Kirkerådet (velges på KM 2023)	Etter KM 2024 t.o.m. KM 2028	

12.2 Sjekkliste for bispedømeråd og valråd (nynorsk)

Regelfesta fristar står i vanlig skrift. **Anbefalte fristar står i kursiv.**

Oppgåver ved val til bispedømmeråd (BDR) og Kyrkjemøtet (KM)	Frist	Ansvar
Nominasjonsfasen: Haust 2022–31. mars 2023		
Oppnemning av valråd (VR)	1. november 2022	BDR
Oppfordring til sokneråd og ungdomsråd om å sende inn forslag til leke kandidatar	15. desember 2023	VR
Oppfordring til sokneråd, leke kyrkjeleg tilsette, prestar, døvekyrkjelydar og samiske kyrkjelydar om å sende inn forslag til kandidatar	15. desember 2023	VR
Kunngjering av oppmoding om å stille liste ved valet	15. desember 2023	VR
Informasjon om ansvar, oppgåver og prosedyrar for valråd (VR), prostar og kyrkjevevjer	2. januar 2023	BDR
Registrering av nomineringsgrupper	2. januar 2023	Nomineringsgrupper søker Kyrkjerådet
Prostivise møter for val av medlem til nominasjonskomité: leke medlemmer, prestar, leke kyrkjeleg tilsette (evt. prostivise valkurs)	1. februar 2023	VR, prost, kyrkjevevjer ved prostesetet
Ungdomsrådet i bispedømet peiker ut eit lekt medlem og eit lekt varamedlem under 30 år til nominasjonskomiteen for leke	1. februar 2023	Ungdomsrådet i bispedømet
I dei tre nordlegaste bispedøma: bispedømerådet peiker ut ein samisk representant og ein samisk vararepresentant til nominasjonskomiteen for leke etter forslag frå Samisk kyrkjeråd	1. februar 2023	BDR
Ta kontakt med Samisk kyrkjeråd om Samisk kyrkjeleg valmøte	<i>Ingen frist, men så tidleg som mogleg</i>	
Innsending av forslag på kandidatar frå sokneråd, prester og leke kyrkjeleg tilsette til dei respektive nominasjonskomitear	1. februar 2023	SR, prestar, leke kyrkjeleg tilsette
Frist for innlevering av listeforslag til valrådet	31. mars 2023 kl. 12:00	Nominasjonskomitear og nomineringsgrupper

Vallister og grunnlagsdata: 1. april–1. juni

Frist for å godkjenne listeforslag	Seinast 2. mai 2023	VR
Kunngjering av vallister, valform og eventuell supplerande nominasjon	Seinast 2. mai 2023	VR
Frist for klage med krav om endring av valrådet sitt vedtak om å godkjenne eller forkaste eit listeforslag	Sju dagar etter offentlegging (seinast 8. mai)	Biskopen, registrert nomineringsgruppe og alle som har stemmerett, har klagerett
Valstyrets frist for å søke bispedømerådet om dispensasjon frå krava til tid og stad for stemmegivinga i førehandsstemmeperioden og på valdagen	15. mai 2023	VS
Frist for å fremme kandidatar gjennom supplerande nominasjon	15. mai 2023 kl. 12:00	Forslagsstillarar
Valrådet sin frist for å godkjenne forslag om supplerte kandidatar. Kunngjering av endelege vallister	22. mai 2023	VR
Frist for klage med krav om endring av vedtaket til valrådet om å godkjenne eller forkaste forslag om supplerande nominasjon	Sju dagar etter offentlegging (seinast 27. mai)	Biskopen og alle som har stemmerett, har klagerett
Materiell som presenterer kandidatane/listene er klart	22. mai 2023	VR
Materiell som presenterer kandidatane/listene, blir sendt til sokna	22. mai 2023	VR
Offentlegging av endelege vallister med presentasjon av kandidatane/listene	22. mai 2023	VR
Listeforslaga skal leggst inn i valmodulen (medlemsregisteret)	Så fort som mogleg etter godkjenning. Seinast 2. mai (seinast 23. mai ved supplerande nominasjon)	VR

Val og mobilisering: 2. juni–11. september

Stemmesetlar – val av leke medlemmer – skal utformast og trykkast	Mai/juni 2023	KR/(BDR)
Stemmesetlar for val av leke medlemmer er ferdig trykt og distribuert til valstyra	10. august 2023	KR
Periode for førehandsstemming	10. aug.–8. sept. 2023	VS
Periode for digital førehandsstemming	10. aug.–6. sept. 2023	KR
Frist for førehandsstemming i anna sokn enn der ein bur (val SR / lek BDR/KM)	1. september 2023	VS
Valdag(ar)	10. og 11. sept. 2023	VS/Stemmestyrer

Oppteljing og resultat: 11. september–31. oktober

Stemmegeving må ha kome inn til valstyret (sørsamisk representant)	11. sept. 2023 kl. 21:00	Personar med stemmerett, VS
Frist for rapportering av foreløpig oppteljing i valmodulen (BDR-val leke)	Så snart som mogleg etter valdagen, dvs. innan 13. sept. 2023	VS/stab
Frist for innsending av stemmesetlar (BDR-val leke)	Så snart som mogleg etter valdagen, dvs. innan 13. sept. 2023	VS
Frist for klage over gjennomføring av BDR-val. Klagen skal framsettast for valstyret, valrådet eller Kyrkjerådet. Kyrkjerådet er klageinstans	18. september 2023	Biskopen og alle som har stemmerett, har klagerett
Frist for endeleg oppteljing (BDR-val)	21. september 2023	VR
Valrådet sin protokoll ferdig	21. september 2023	VR
Valrådet sin protokoll skal sendast bispedømmerådet og Kyrkjerådet	21. september 2023	VR

Frist for offentliggjøring av valresultat leke BDR-val	21. september 2023	VR/BDR
Frist for klage over valoppgjeret (BDR-val). Klagen skal framsettest for valstyret, valrådet eller Kyrkjerådet.	7 dagar etter at valoppgjeret er godkjent	Biskopen og alle som har stemmerett har klagerett
Gamle bispedømeråd fråtrer	31. desember 2023	
Nye bispedømeråd tiltrer	1. januar 2024	
Funksjonstid, nye bispedømeråd	1. jan. 2024–31. des. 2027	
Funksjonstid, Kyrkjemøtet	1. jan. 2024–31. des. 2027	
Funksjonstid, Kyrkjerådet (blir valt på KM 2023)	Etter KM 2024 t.o.m. KM 2028	

13

13. Skjemaer

- [Skjema 5.5c: Vedlegg til listeforslag: oversikt over kandidatenes fødselsdato](#)
- [Skjema 5.4d: Listeforslag valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet Nominasjonskomiteens liste](#)
- [Skjema 5.4e: Listeforslag valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet registrert nomineringsgruppe](#)
- [Skjema 5.4f: Listeforslag valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet uregistrert nomineringsgruppe](#)
- Skjema 5.4g: Vedlegg til listeforslag: Skjema for presentasjon av kandidater ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet (vil bli publisert på [ressursbanken](#) når det er klart)
- [Skjema 5.4h: Vedlegg til listeforslag: Erklæring om valgbarhet valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet](#)
- [Skjema 8.1.2a: Listeforslag valg av lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet](#)
- [Skjema 8.1.2b: Listeforslag valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet](#)
- [Skjema 8.1.2c: Vedlegg til listeforslag: Skjema for presentasjon av kandidater valg av prest og lek kirkelig tilsatt](#)
- [Skjema 8.1.3a: Forslag til kandidat – supplerende nominasjon – valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet](#)
- [Skjema 8.1.3b: Forslag til kandidat – supplerende nominasjon – valg av lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet](#)